AFYONE

14

2 R. Ahir
2 NİSAN 1976

BEŞ LİRA

Sebil

Siyasi, Edebi, Tarihi
HAFTALIK GAZETE

Herşey Hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

İŞTE NETİCE!..

Elli Yıldanberi grafiği dâima yükselen:

1976

Polis firar eden katili sonunda yakaladı

Altı çocuk babası eski eşini tabancayla öldürdü

Kansere yakalanan Profesör Mustafa Ulnüz intihar etti

Oğlunu av tüfeğiyle öldürdü

Evlenmek istediği kızı başkasına verecekler

Ümitsiz âşık sevdiği kızın evi önünde kendisini astı

İMAN BUHRANININ KURBANLARI..

Başka bir erkekle ilişki

Karısının ... ile koparan ... ayağını da...

... bir genç kız Ad... ...nden kendisini attı

... deyip lohusa karısını öldürdü

İçkili komiserin kullandığı otomobildeki üç kişi öldü

1926

İMAN BUHRANININ KURBANLARI...

YÜKSELEN SUÇ GRAFİĞİ

İslâm yazısı ile neşredilen gazetelerin kolleksiyonlarını şöyle bir karıştırdığınız zaman, herhangi bir cinâyet veya intihar vak'asına rastlamak için ciltler devirmeniz gerektir. Bu durum cumhuriyetin ilk yıllarında yavaş yavaş değişmeye ve İslâm harfleriyle neşredilen gazetelerin bu alfabenin son yıllarına rastlayan nüshalarında, yavaş yavaş artık cinâyet haberleri de ortaya çıkmaya başlar. Eski gazeteciler elbetteki intihar, cinâyet ve buna benzer hâdiseleri gazeteye geçirmeye değmez addetmiyorlardı. Fakat böyle vak'alar ender-i nâdirattan vuku' buluyordu. O devrin gazeteleri bunun en aldatmaz bir şâhididir.

Gerçekten arada bir o zaman bu gibi vak'alar o kadar azdı ki; vukû' bulanların bütün murâfâları çok ehemmiyetli hâdiseler cümlesinden olarak bu gazetelerin birinci sahifelerinde resimleriyle neşredilirdi. Üstelik bu gibi cinâyet haberlerinde -umûmiyetle- herkesi alâkadar etmesi melhûz siyasi bir vasıf da mevcud olmazdı.

Cumhuriyet tarihinde gazetelerin İslâm yazısı ile neşredildikleri son dört beş yıla âid nüshalarla onu takibeden devirlerin bütün mevkûtelerinde, daha ziyâde İstiklâl Mahkemeleri, devrin siyâsî ricâlinin resmi kabulleri, seyahatleri, kabul edilen yeni kanunlar, mebusların beyanatları ve bilhassa sık sık da idam haberleri yer alırdı. Ancak zamanla birbirini takip etmek üzere gerçekleşen müteselsil inkılâb hareketlerine muvâzi olarak gazetelerde bu gibi haberlerin grafiği düşerken, cinâyet, intihar, irza geçme, hırsızlık ilh.. gibi iman ve ahlâk zaafının doğurduğu vukûâtın grafiği de günden güne yükselmeye başlamıştır. Devrinin gazeteleri bu durumu bir ayna gibi aksettirmektedir.

Gerçekten Türk Milleti'ni nev'i şahsına münhasır ictimâî nizamdan uzaklaştıran inkılâb hareketleri, dehşetli bir iman ve ahlâk zaafına sebep olmuş ve bu da âdî suçların alabildiğine çoğalması neticesini doğurmuştur. Âdî suçlulukla iman buhranı arasındaki illiyet, zamanımızda Ramazan aylarında polis vak'alarının azalmasıyle dahi sâbittir. Her sene Ramazan aylarında, polislerce tutulan çeşitli suçlara âid grafiklerin hepsinde, umûmî ve müthiş bir düşme müşâhede olunduğu bir vâkıadır. Bunu, dinî mes'elelerde tamâmen menfi bir tavır içinde bulunan şahıs ve gazeteler bile itirafa zaman zaman mecbur kalmaktadırlar.

VİCDANLARDAKİ POLİS

Polisiye tedbirlerin suçları önlemekte kâfi derecede müessir olamadığını kabul etmeyecek bir tek kimse yoktur. Üstelik; bu tedbirler, ancak fiilin işlenişinden sonra harekete geçmektedir. Bir kimsenin teczîyesi, belki o fiili müstakbelde işleyecek olanlara karşı cüz'i bir sûrette önleyici bir rol oynamakta ve bu sûretle cezaların bir «ibret-i müessire» teşkil etmek vasfı tecelli etmektedir. Ancak fiilin ikâı ile cezanın tertibi arasında Türk Adliyesinin ağır işleyişi sebebiyle geçen uzun müddet cezaların müessir bir ibret teşkil etmek vasfını zaafa uğratmaktadır. Bu sebepledir ki, işlenen bir suça karşı sarsılan amme vicdânını zamanında tatmin edemiyen cezaî müeyyideler, o suçun tekerrürüne asla mânî olamamaktadır.

Kaldı ki; suç işlemeye mütemâyil fertlerin frenlenmesi için onların yanında devamlı olarak bir polis veya jandarma bulundurmanın imkânsızlığı söz götürmez bir gerçektir. Bu sebepledir ki, suçun işlenişini önleyici bir müessir olarak ferdin kendi varlığında ve suç ikâından evvel mevcud bir önleyici müessirin mevcûdiyeti şarttır. Bu müessir olsa olsa ancak ve ancak imânın tabiî bir neticesi olan Allah korkusu olabilir. Allah korkusu, yani uhrevî azâbı hatırlatan derûnî bir müessir. Bunun yerini tutabilecek bir başka kuvvet henüz ne keşif ve icad edilmiştir ve ne de edilebilir. Bu yüzden, Kâinâtın Fahr-i Ebedîsi Efendimiz «Re'sül hikmeti mehâfetullah» yani «Hikmetlerin başı Allah korkusudur!.» buyurmuşlardır.

Mehmed Âkif merhum ise:

«Yüreklerden çekilmiş farzedilsin havf-i Yezdân'ın
Ne vicdânın te'siri kalır katiyyen ne irfânın,
.....
Hayat artık behîmîdir hayır ondan da alçaktır.»

diyerek Allah korkusunun zâil olması hâlinde, hayatın hayvanî bir seviyeye indiğini ve insanın nasıl canavarlaştığını şâirâne bir sûrette ifâde etmiştir.

Fertlerin iman dolu vicdanlarında tabiî bir polis ve jandarma vazifesi gören Allah korkusunu bertaraf eden bir tedris ve telkine tâbi tutulan bugünkü cemiyet, zulüm, hıyânet ve gaddarlıkta akıl ve hayâle gelmedik fiillere sahne olmaktadır. O kadar ki, bunların çoğu artık normal sayılmakta ve gazetelere bile intikal ettirilmiyerek umursamazlıkla geçiştirilmektedir. Siyasi maksatlarla hergün birbirini öldüren gençlerin hareketlerini bir an için şöylece kenara bırakınız, da âdî cinâyet ve intihar vak'alarının gazetelere intikal edenleri bile gerek işleniş şekilleri ve gerekse sayıları bakımından dehşet vericidir. Her yıl -imanın önleyici rolünü gerektiği şekilde oynıyamaması sebebiyle- işlenen cinâyetlerin adedi, memleketin vicdan sahibi idârecilerini derin derin düşündürecek bir artış kaydetmektedir. Gerçekten ikibuçuk yıl süren Türk -Yunan Harbi'nin dokuzbin yüz altmışüç kişiye mal olan kayıp tablosunu bile, bu cinâyetlere âid listeleriyle mukâyeseye imkân yoktur. Bu duruma göre, Milli Mücâdele -fiilen harbedildiği halde- yılda takriben üçbin kişiye mal olduğu halde, bugün sarhoşluk, dikkatsizlik ve umursamazlık yüzünden ortaya çıkan trafik kazalarında ölenlerin yıllık yekûnü bile bu miktardan pek çok fazladır. Âdi cürümleri ise, bu tarzda bir mukâyese korkunç bir ibret tablosu teşkil etmektedir!.

NETİCE

Her intihar, cinâyet, yaralama ilh... hâdisesinin mutlaka zâhirde bir çok sebepleri vardır. Fakat asıl sebep, hiç şüphesiz suça sevkeden âmilleri tesirsiz kılmaya muktedir olanlayan, fâilin içinde bulunduğu îman ve ahlâk buhranıdır. Bu buhran bertaraf edilmedikçe, cemiyetimiz topyekûn büyük bir tehlikeye mâruzdur.

Hapishâne ve akıl hastahânelerindeki izdihamı izâle etmenin yegâne çâresi gönüllerde yeniden o eski şaşaalı iman meş'alesini yakmaktır. Bu meş'alenin aydınlığında yürümeyenlerin kayalara çarpan dümeni kırık gemiler gibi helâke sürüklenmekten kurtulmalarına imkân yoktur. Zira din, cemiyetler için bir huzûr ve sükûn sigortasıdır. Bu sigortayı te'sîs etmeyen milletlerin ise âkıbeti fecidir!..

İnanmayanların hayat ve huzurları dahi dinin cemiyette sağladığı bu sigortaya bağlıdır. Onu tahrip edenler, kendi saadetlerine kıymış olurlar.

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

Bazı okuyucularımız bize gönderdikleri mektuplarında ötedenberi cephemizde isim yapmış bazı muharrirleri de gazetemizde görmek istediklerini bildiriyorlar. İman ehlinin birlik ve beraberliğine susamışlığın ifâdesi olan bu mektupları büyük bir memnûniyetle karşılamakla beraber, muhtevalarındaki talebleri yerine getirmeye muktedir olamadığımız için müteessiriz. Zira nihâyet haftada bir kere neşredilen ve onaltı yarım sahifeden ibâret olan bir gazetede bu kadar geniş bir kadroya yer bulmanın imkânsızlığı takdir olunmalıdır. Halihâzırda kendilerine bir köşe verilmiş olanların bile normalden fazla bulunması sebebiyle, haberlere gerektiği kadar eğilememek durumundayız. Hal böyleyken devamlı yazmak üzere yeni imzalarla anlaşmalar yapmanın fiilî imkânsızlığı karşısında şimdilik mâzur görülmekliğimizi rica ederiz. Yoksa böyle bir birlik ve beraberliği okuyucularımızdan talep vâki' olmadan da re'sen gerçekleştirebilmeye gönüllü bulunmaktayız. Bakalım müstakbelde bu imkâna sahip olabilir miyiz? Şimdilik *inşaallah* diyerek bunu lütuf ve inâyeti sonsuz olan Cenab-ı Hakk'ın kereminden niyaz edelim.

Abonelerimizden çeşitli şikâyet mektupları alıyoruz. Gazetemiz abone servisinin henüz gerektiği şekilde çalıştığını iddia etmemize imkân olmamakla beraber, aksaklıkların pek çoğunun da bizimle alâkasız bulunduğunu beyan etmek isteriz. Zira her sayıdan birkaç yüz tane «*adresinde tanınmıyor*» veya «*bilinmiyor*» kaydiyle iâde almaktayız. Sonradan bu bize geri gelen gazetelerin sahiplerinden aynı adresle şikâyet mektupları almaktayız. Adresleri kontrol ettiğimizde, hatanın bazı postacıların tembellik veya lâkaydilerinden ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

Abone irsalâtında aksamalara sebep olan diğer bir husus da, adres değişiklikleridir. Adresini değiştiren okuyucu durumu bildirdiğinde en az gelecek iki sayının zarfları hazırlanmış bulunmaktadır. Artık birbirine karışmış bulunan bu zarflardan aranan adresi bulup çıkarmak mümkün olmuyor. Bu sebeple gazete ya eski adrese veyahutta her iki adrese birden gönderilmiş oluyor.

Bunun dışında posta idaresinin pek çok sakat tutumlarını istihbar ediyoruz. İstanbul'da veya mahallî postahanelerde kasden yerine verilmeyenler bile oluyor. Birkaç sayı önce, İstanbul Postahanesi'ndeki tevziat mahallinde ikiyüzden fazla boş zarf topladığımızı bildirirsek okuyucularımızın bize hak vereceklerini ümid ediyoruz. Bu durumu düzeltmek için gerekli resmî ve husûsî müracaat ve teşebbüslerde bulunduk. Eğer yine de önü alınamazsa, Ulaştırma Bakanı'na hitâben bir açık mektup neşrederek bu durumdan efkâr-ı umûmiye önünde şikâyetçi olacağız.

Bununla beraber elbette ki, bazı aksaklıklar da abone servisimizde çalışan arkadaşların işlerinin kesafeti, ellerindeki makbuz dip koçanlarının okunaklı bir surette yazılmamış bulunması gibi sebeplerden doğmaktadır. Onbin civarında abone irsâlâtımız vardır. Bu işte, hiçbir aksaklığın olmamasını gönül arzu ederse de, bunun son derecede güç bulunduğunu sevgili okuyucularımızın takdir edeceğini ümid etmekteyiz.

Cenâb-ı Hakk'ın selâmı ve âtıfeti bütün hidâyeti tâbi olanların üzerine olsun!

SEBİL

Kadir Mısıroğlu'nun
kapışılan eseri
YUNAN MEZÂLİMİ
DOKUZUNCU BASKI
Bütün kitapçılarda arayınız
Pk. 808 İstanbul Sebil Yayınevi TEL. 26 38 96

YALANCI

ABDURRAHMAN ŞEREF LÂÇ

Zekât paralariyle dolu malsandığının bekçiliğini, icab ettikçe, Allah Resulü'nün en yakın arkadaşları da nöbetleşe yaparlardı.

Ramazan ayı... Nöbet sırası Büyük sahâbe Ebu Hüreyre'de. O, müslümanların Beytülmal'ini koruma vazifesini titizlikle sürdürüyor...

Gece yarısı.. Kasa dâiresinden bir tıkırtı sesi geliyor...

Ebu Hüreyre -(radiyallahü anh-) islâmi dikkat ve ferâsetle, sesin geldiği tarafa koşmuş ve bir meçhul yabancıyı, kasayı yoklarken yakasından yakalamıştır:

«— Yürü!», diyor.

Hırsız soruyor:

«— Beni, nereye götüreceksin?»

«— Resulüllah'a!»

«— Yalvarırım, götürme. Rezil olurum. Beni bırak. Buraya, bir daha gelmem!.»

«— Mademki utanabiliyorsun, niçin bu hayasızlığa cesâret ettin?»

«— Çocuklarım aç!»

Büyük sahâbenin kalbinden taşan rikkat, hırsızın serbest bırakılmasına kâfi gelmiştir.

Sabah olmuş, Allah Resulü, arkadaşını görmiye gelmiştir, soruyor:

«— Dün geceki esirini, ne yaptın yaa Ebaa Hüreyre?»

«— Acıdım, bıraktım Yaa Resulallah, çoluk çocuk sahibi imiş, fakirmiş, buraya bir daha adımımı atmam, dedi.»

Allah Resulü tebessüm ediyor ve:

«— O yalancıdır, yalan söyler, akşama yine gelir», diyor.

Akşam olmuştur. Ebu Hüreyre mutlaka gelecek olan hırsızı bekliyor... Ve o, yine geliyor, bu yine yakalıyor.

Hırsız yalvarıyor:

«— Bana acı, yaa Ebaa Hüreyre, açız aç! Bir daha gelmem!»

Ebu Hüreyre'nin merhameti yine gâlip ve hırsız yine serbesttir.

Sabahleyin, Allah Resulü yine soruyor:

«— Ne yaptın?»

«— Yine dayanamadım ve bıraktım yaa Resulallah.»

«— O yalancıdır, yalan söyler, yine gelir!»

Evet yine geliyor... ama bu defa, Ebu Hüreyre, onu yakalar yakalamaz, elini ayağını sımsıkı bağlamıştır, bir daha serbest bırakacağa benzemiyor.

Hırsız, kurtuluş ümidini kaybedince, Ebu Hüreyre'ye:

— «Beni bırakırsan, sana bir şey öğretirim, çok faydalanırsın!.» diyor.

Ebu Hüreyre soruyor:

«— Nedir o?»

«— Uykuya yatarken Ayetülkürsi'yi oku, seni sabaha kadar Allah, şeytan şerrinden korur.»

«— Mel'un, bunu ben bilirim, ama senin de bildiğine hürmeten, seni serbest bırakıyorum, defol karşımdan, sakın bir daha buralarda görüneyim deme!.»

Ertesi sabah, Efendimiz, Ebu Hüreyre'ye şöyle buyuruyorlar:

«— Ayetülkürsi için söylediği doğrudur da, o yine yalan söyler, yine buraya gelir! Yaa Ebaaa Hüreyre, kimdir o, bilir misin?»

«— Hayır Yaa Resülallah.»

«— O Şeytan'dır, Şeytan!»

İşte o Şeytan, bizim de peşimizi hiç bırakmamış, sık, sık, maddi ve manevi hazinelerimizin içine, sanki hırsız değilmiş de, bekçi imiş gibi girmiş, rahatça talan etmiş, bizi soyup sovana çevirmiştir. Bizse, yakasına yapışıp yakalamak şöyle dursun, onun bir büyük yalancı olduğunu, azcık sezmek ferâsetine dahi mazhar olamamışızdır.

Yine şimdi, bizim büyük gafletimiz devamda... ve o, son mevcudumuzu da, alıp götürmek için çeşitli maskelerle rahatça etrafımızda dolaşıp durmakta!

Eeeeey idrak sâhipleri! Artık onu tanıyınız ve yakalayınız!

Yakaladıktan sonra da, sım sıkı tutunuz, bırakmayınız

Bırakırsanız, yalancıdır, yine gelir, yine gelir, yine gelir!

ÇOCUKLARINI ZARARLI YAYINLARDAN KORUMAK İSTEYEN

BABA ve ANNELERE

müjde!..

ÇOCUKLARINIZA VEREBİLECEĞİNİZ EN GÜZEL HEDİYE

Ciltli, ofset, kuşe gömlekli, 16-20 forma, Beheri 15 TL

SEBİL YAYINIDIR

KİTAP LİSTESİ

I-PERİLİ KÖŞK(Cüneyt Emiroğlu)
2-DEDE KORKUT MASALLARI (C.Emiroğlu)
3-AND (Ömer Seyfettin)
4-Fatih FATİH'İN ÇOCUKLUĞU (Vecdi Bürün)
5-POLİYANNA (Elenor H.Porter)
6-GÖKBAYRAK I (Leon Kahun)
7-GÖKBAYRAK II (Leon Kahuk Kahun
8-KANLI DÜĞÜN (Kadir Mısıroğlu)
9-GÖKBAYRAK III (Leon Kahun)
10-KANİJE (Namık Kemal)
II-UZUNCA SEVİNDİK (Kadir Mısıroğlu)
I2-DİYET (Ömer Seyfettin)
I3, KÜÇÜK AKINCI (Vecdi Bürün)
I4-DON KİŞOT (Servantes)
I5-GENÇ OSMAN (Vecdi Bürün)
I6-DÖRDÜNCÜ MURAD (Vecdi Bürün)
I7-FEZA KORSANLARI (John Wilde
I8-ÖKSÜZ TURGUT (F.A. Hilmi)
I9-ALTIN ŞEHİR (Ter. Sabri Akdeniz)
20-KIRIK KILIÇ (Kadir Mısıroğlu)

Sebil Yayınevi
Ankara Ankara Cad. Vilayet Han No:206 P. K:808 İstanbul Tel:26 38 96

ALTUĞ TİCARET

BİLUMUM TOPTAN SAAT SATIŞI
Tahtakale Cad. Asri İş Hanı Nu: 3
Tel: 27 59 40 İSTANBUL

başyazı

İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ

Islâm, ekmel bir Dünya görüşüdür. Ekmel, yani kusursuz!.. Dünya görüşü, bütün insanları şumûlüne alan harcıâlem yani herkes tarafından paylaşılan bir görüş demek değildir. Zira Dünya'nın her tarafında, inananı bulunmak keyfiyeti, bazı hurâfeler için dahi vâriddir. Bir görüş, eğer muayyen vasıfları hâizse, bir tek inanan ve tatbik edeni olmadan bile Dünya görüşü sayılabilir. Bu «*muayyen vasıflar*» fizik ve metâfizik âleme müteallik olup insan müfekkiresi için vârid-i hâtır olan bütün sualleri cevaplandırabilmek ve bu iki âlemin vâkıalarını tezadsız bir izah tarzı ile değerlendirebilmek imkânını bahşeden bir takım temel umdelere sahip olmaktır. Ancak bu temel umdelerin kullanılması sûretiyledir ki; mükevvenâtın tezatsız bir izahına ulaşılabilir.

Bu esastan bakıldığında İslâm'ın bir Dünya görüşü olmak iddiasıyla ortaya konulmuş bulunan beşerî telâkkilerin hepsinden daha mükemmel olduğu kolayca anlaşılır. Bu kemâl, onun temel prensiplerinin hâiz bulunduğu bütün âleme şâmil hudutsuz derinlik ve genişliğin tabiî bir netîcesidir. Gerçekten İslâm Dünya görüşü, nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira, beşerî Dünya görüşlerinin gerçeğe vukuf ve vusûl için yegâne vâsıtaları olan aklın müntehasında inkıtaa uğramaz!.. Tezatsız bir sûrette ve sonsuz bir teselsül hâlinde devam edip gider. En hâlis ve müsmir ibâdetlerle arınmış kalblerin, mensei ilâhî olan sünûhâtıyla verâyı aşıp mâverâya ulaşır.

İslâm Dünya görüşü nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira müstakbelin gerçeklerini (şe'niyetlerini) bile kucaklayabilmek için «*içtihad kapısı*» nı kıyâmete kadar açık bırakmıştır.

İslâm Dünya görüşü, nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira «*İnsan*» da dahil olmak üzere varlıkların zâhir ve bâtın bütün husûsiyetlerine mütedâir Allah indindeki vukûfa istinâden vaz'edilmiş bir kaideler mecmuasıdır. Mahlûku, hâlik derecesinde bilmeye imkân var mıdır ki; İslâm'la kabil-i kıyas beşerî bir görüş mevcud olabilsin!..

Burada İslâm Dünya görüşünün temel umdelerini tâdad ve tafsil eylemeye imkân yoktur. Ancak onun bütün beşeriyete şâmil bir hayat tarzı olarak âlemşumûl karakterini ortaya çıkaran iki temel vasıf üzerinde kısaca durmak istiyoruz. Bunlar;

a. *İslâm'ın insanlık câmiasına bakışı,*
b. *İslâm'ın devlete bakışı'dır.*

İslâm, bütün insanlığı tek bir babanın çocukları tarafından teşkil edilmiş geniş bir âile gibi telâkkî eder. Onlar arasındaki farkı sadece, «*îmân*» ve «*takva*» ya inhisar ettirir. Dâveti ise, bütün beşeriyete şâmildir. Allah «*Rabbülâlemin*»dir.

Fahr-i Kâinat Efendimiz ise «*âlemlere rahmet*» olarak gönderilmiştir. Bu sebeple hitab ve dâveti bütün insanlığı ihâta eder. Beşeriyet, tekmil âzâsı ile onun -tâbir câizse- sulta-yı nübüvveti altındadır. Bi'setinden itibâren kıyamete kadar devam edecek olan bu husus, bütün insanları onun ümmeti kılmıştır. Mes'ûd dâvetine icâbet edip, îmân dâiresine girenlere «*Ümmet-i icâbe*» girmeyenlere ise «*Ümmet-i gayr-ı icâbe*» denilir. Yani Onu kabul etmiyenler de kendisinin sulta-i nübüvveti hâricine çıkamazlar. Zira zaman nübüvvet selâhiyyet ve iktidârı bakımından kıyâmete kadar O'na tahsis edilmiştir.

Devlet ise, İslâm'ın getirdiği hakikatler manzûmesini galip ve hâkim kılmak için teessüs ve taazzuv etmiş bir vâsıtadan başka birşey değildir. Yani onun temeli İslâm mefkûresidir. Bu mefkûrenin gerçekleşmesinde zaman ve mekâna taalluk eden ârızî ve geçici husûsiyetler maslahata yani hâlin icâbına terkedilerek bunlara ehemmiyet atfedilmemiştir. Beşerî hayatı tanzim ederken de fertlerin bu gibi ârızî sıfatları yerine değişmeyen ve değişmesi melhuz bulunmayan fıtrî husûsiyetleri gözönüne alınmıştır. İslâm'ın «*ebedî yeni*» kalmasını sağlayan keyfiyet budur.

Memleketimizde nice zamandan beri İslâm'ı mahdut ibâdetlere inhisar ettirmiş bulunanlara İslâm Dünya görüşünün ölümsüz ve rakip kabul etmez gerçeklerini haykırmakta ne yazık ki; geç kalmış bulunmaktayız. Fakat yakın istikbâl, onu sadece vatanımızda değil Cihan çapında bir Dünya görüşü olarak ilân, izâh ve icrâ etmenin mes'ud tecellilerine gebe görünmektedir. Ne mutlu o şahlanışın mücâhidlerine!..

Kadir Mısıroğlu

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

1 — LÂDİNİLİK

— 8 —

Sonsuzluk Cenâb-ı Hakk'ı remzeder. Bu sebeple gönlü O'na müteveccih bulunan mü'min, son nefesinde gökyüzüne döner.

İşte bu iki âlem arasındaki davranış farkları bu kadar kat'i ve derindir. Bu gerçeği görmiyerek müslüman Türk Milleti'ni garplılaştırmaya çalışmak, âdetâ tabiât kanunlarına kafa tutmak gibi semeresiz bir harekettir. Böyle hareketlerden elbette ki; ciddi bir netice alınamaz. Fakat memleketimizde olduğu gibi, bir çok zaman ve imkânlar heder edilerek pek çok da kurban verilir!...

g — Kemalist inkılâbın sadece siyasi hayatı değil de, bütün bir cemiyeti din dışı kılmak hususundaki asli gâyesini gerçekleştirmeye mâtuf hareketlerden biri de «yılbaşı» değişikliğidir.

Dünya'da bütün milletler tarih mebdei olarak -umûmiyetle- dini bir hâdiseyi kabul etmişlerdir. Bu başlangıç, gün itibâriyle de her sene dinî bir mâhiyette tes'id edilir. Hristiyanlar Hz. İsa'nın doğduğu farzedilen yılı sıfır addederek bir tarih mebdei tesis etmişlerdir. Fakat bunu sadece yılların hesabı bakımından değil, aynı zamanda başlangıç aldıkları hatta hafta itibâriyle de dini bir mâhiyette telâkki ederler ki, doğrudur. Kısacası onların yılbaşıları peygamberlerinin doğduğu farzedilen günlerin hatırlanıp tes'id edilmesini sağlayan bir bayramdır.

Yılbaşının, dini mahiyeti, dinler arasında olduğu gibi bazan mezhepler arasında bile -farklı günlere itibar edilmesinden dolayı- değişiklik arzeder. Meselâ ûmumiyetle Hristiyanlık Âlemi'nden ayrı bir mezhebin sâliki bulunan Ermeniler ve Süryaniler'de yılbaşı gün ve mebde' itibâriyle farklıdır.

Yahudiler'de ise tamamen farklı bir tarih ve güne itibar edilmiştir. Onlar da kendi dinlerinin icâbınca en mukaddes ve tarih başlangıcı addedilmeğe lâyık bir diğer hâdiseyi mebde' kabul etmişlerdir.

Osmanlı Devri'nde basılan takvimlerde «Anâsır-ı Osmaniye» arasında mevcud olan farklı zümrelerin kendilerine mahsus takvim yıllarıyle yılbaşıları bir kenarda ayrı ayrı gösterilirdi. İdaresi altındaki unsurlara henüz rekorû kırılmamış bir müsamaha ve adâlet rejimi tatbik eden Osmanlılar, ekalliyetin dini anlayışına hürmet eder ve bastırılan bütün takvimlerde «Câmiâ-yı Osmaniye» de takip ve tatbik edeni bulunan bütün farklı yıl ve yılbaşılarını daima gösterirlerdi.

Bununla beraber cumhuriyet devrine kadar mer'i ve mûteber olan asıl takvim, hicrî takvimdi. Bunun dinî mâhiyet ve ehemmiyeti herkesçe malûmdur.

Hicrî takvimde aylar, güneşin hareketlerine göre ayarlanmadığı ve ayın devirleri nazarı itibâra alındığı için, arada onüç gün kadar bir

— XIV —

Kadir Mısıroğlu

fark oluyor, bu da ayların mevsimlere göre ileri geri hareket etmesini doğuruyor. Vergi tahsili bakımından mutlaka belli bir mevsimde icrası gereken hareketlerin, ay itibariyle tâyini hicrî takvimde mahzurlar doğuruyordu. Bunu telâfi için, mebdei yine hicret hâdisesi teşkil etmek üzere, Güneş'in hareketlerine göre bir takvim yapılmış ve buna «rûmi takvim» adı verilmiştir. Rûmi, yâni Anadolu'ya mahsus... Bu süretle hicrî takvimin başlangıcı muhafaza edilmiş, ayların mevsimlere göre ileri geri hareketi ise, önlenmiş oluyordu. İmparatorluğun nihâyetine kadar kullanılan bu rûmî takvim için, artık hiç bir mahzur ileri sürülemezdi.

Hal böyleyken 1341 (1924) tarih ve 698 sayılı «Takvimde Tarih Mebdeinin Başlangıcı Hakkında Kanun» çıkarılarak tamamen Hristiyan Âlemi'ne mahsus olan dinî bir takvim ve dini bir gün, yılbaşı olarak kabul edilmiştir.

Bu kanunun esbâb-ı mûcibe mazbatasında kullanılmakta bulunulan «rûmi takvim» in gayrı ilmi olarak birçok hataları bulunduğu iddia edilmiş ve «... milel-i mütemeddine arasında ahz-ı mevki' eden ve cihanşümul inkılâbâtı vücûda getiren Hükûmet-i Cumhûriyemizin ittihaz ettiği teceddüd ve tekâmül prensipleriyle gayr-ı kabil-i te'lif olduğu cihetle bu takvimlerin asri bir hal ve şekle ifrâı ve tâ Keldâniler zamanından beri isti'mal edilegelen saatlerde tâdilât-ı lâzıme-i medeniye icrâsı taht-ı elzemiyette bulunulmuştur.» denilerek bu değişikliğe sırf Avrupa'ya uymak ve medeni (!..) sayılmak için lüzum görüldüğü ortaya konulmuştur.

Ne yazık ki; şu «Avrupa'ya hoş görünmek ve medeni (!..) sayılmak» gayretleri Türk Milleti'nin dini vasıf ve mânâ taşıyan her resmi ve içtimâi müessese ve davranışına müdâhaleyi ve onu lâdinileştirmeyi zarûri kılan bir lâzime addedilmiştir. Halbuki Dünya'da sanayi inkılâbına yönelen hiç bir millet bizim gibi böylesine teferruata kadar Hristiyanlık Âlemi'ne intibak zaruret ve ihtiyacını duymamış, bilâkis giriştiği kalkınma hamleleri için müessir bir motor gücü olan îman, ahlâk ve an'anelerini daha sıkı bir sürette korumaya yönelmiştir. Bunun en tipik misâli Japonya'dır.

Cumhuriyetten sonra eli kalem tutanlar «daha fazla göze girmek» için birbirleriyle dalkavukluk yarışına girişmişlerdi. Bunlardan biri de istikbale bir tek mısraı kalmamış olan FLORİNALI NÂZİM'dır. İşte o'nun «Cumhuriyet Marşları» isimli dalkavuknâmesinin kapağı

Bugün yeni yeni uyanmaya ve teknoloji sahasında hamleler yapmaya başlamış bulunan Kıt'a Çin'i de aynı yoldadır. Bizimle bunlar arasındaki sanayileşme hızı, hangi metodun daha doğru olduğunu göz boyamaz bir sûrette ortaya koymaktadır. Bu mevzua bilâhare tekrar avdet edilecektir.

Cumhuriyetle birlikte Garp Âlemi'ni her sahada gönüllü bir taklit ve t kip modasının başlatılması yüzündendir ki; Hristiyanlar için dinî bir gün olması yüzünden tes'id edilen «milâdi yılbaşı» artık biz de de milli ve dini bayramlar kadar ehemmiyet kazanmaya başlamıştır. Hattâ denilebilir ki; bu hristiyânî yılbaşı, Türkiye'de birçok hristiyan memleketlerdekinden daha da heyecanlı bir sûrette karşılanmaktadır. Gerçi dini bütün asıl halk kitlesinin buna hiçbir sûrette itibar ettiği yoktur. Fakat ard arda tatbik mevkiine konulan inkılâblarla fikrî muh-

«... İlk binalara vardığımız zaman, sokaklarda kaynaşan insanlar iki tarafa çekilerek bizi seyrediyorlardı. Bunlar fesli, sarıklı, pantolonlu, şalvarlı karışık bir kalabalıktı. Yüzlerinde meraktan ziyâde, bu gibi manzaralara kanıksamış insanların sâkin hali vardı.

İstiklâl Mahkemesi, Hacı Bayram Türbesi'ne giden yolun alt sokağında, iki katlı harab bir binada yerleşmişti. Bu binaya birkaç kulaç derinliğinde çamurlu bir avludan girilirdi. Bu avlunun alçak kerpiç duvarları yıkıktı. Sokak kapısının köhne tahta kanatları ardına kadar açıktı. Birinci kattan ikinci kata birkaç ayaklık dik, gıcırtılı basamaklarla çıkılıyordu. Kâtipler, memurlar, komiserler alt katta iki küçük odaya üst üste yerleştirilmişlerdi. Üst katta odanın, biri, mahkeme salonu vazifesi görüyordu. Fakat sanıklar biraz kalabalık olunca oda dar geleceği için, her iki katın dar sahanlıklarına sanıklar, yahut gelen gidenleri oturtmak için tahta sıralar konulmuştu.

Biz mahkeme binasına girince, evvelâ alt kat sahanlığında veya odaların aralığında bir yerlerde oturtulduk. Yukarıda birtakım hareketler oluyordu. İnenler, çıkanlar, getirilenler, götürülenler vardı. Fakat bir aralık yukarda kopan bir gürültü, bütün hareketleri durdurdu. İri yarı, pehlivan yapılı bir mahkeme üyesi, merdivenin başında bağırıyor, tepiniyordu. Başında kocaman bir kalpağı vardı. Hasır şapkalı bir gencin yakasına yapışmış tartaklayıp duruyordu:

«— Nedir bu kepâzelik? Bu şapka da ne oluyor? Baban da mı şapka giyerdi? Anandan mı şapkalı doğdun?»

Sonra sözler, muâmeleler daha da sertleşti. Arkasından kuvvetli bir tekme yiyen genç merdivenlerden aşağı tekerlendi. Çantası bir tarafa şapkası bir tarafa gitti. Fakat heybetli üye hâlâ hıncını alamıyordu. Basamakların başından boyuna birtakım küfürler, ağır tâbirler savuruyordu. Şapkasını, çantasını güçbelâ toparlayan genç kendini sokağa attı. Artık bu tâbirleri işitmiyecek kadar uzaklaşmıştı. Bu genç bir gazeteci idi. (Hikmet Şevki)Şapka giymenin henüz kanunlaşmadığı, fakat bazı atılganların şapka giyebildiği günlerdi. Bu genç gazeteci de başına hasır bir şapka geçirmiş mahkeme binasına haber derlemek için şapkayla gelmişti.»

(Şevket Süreyya Aydemir Suyu Arayan Adam, Sh. 391-392)

«...Aradan bir zaman geçti. Gene mahkemeye çağırıldık...

Mahkemeye çağırıldığımız gün aynı yol nizamı tertiplendi. İstiklâl Mahkemesi'nin iki katlı kerpiç binasına girdiğimiz zaman, evvelâ yine aynı sahanlıkta, aynı tahta sıralara oturtulduk. Yukarıda yine aynı hareketler, getirilenler, götürülenler vardı. Bir aralık üst sahanlığın başında aynı iri yapılı üye göründü. Fakat şimdi başında hasır bir şapka vardı. Mahkeme salonundan çıkarılan bir hükümlü grupunun merdivenlerden indirilmesine nezâret ediyor, bir sıra emirler veriyordu. Başında hasır bir şapka vardı. Hükümlüler arasında sarıklı bir müderris göze çarpıyordu, müderrisin başında fes ve sarık vardı. Cübbesi ve kıyafeti temizdi. Fakat bu suç, birtakım ithamlarla da karışınca mahkemeden en ağır hükmü yemişti. Artık son saatlerini yaşıyo...

Hocanın yüzü sâkindi. Metânetini muhafaza ediyordu. Yalnız dudakları kımıldıyor ve gâliba bir dua okuyordu. Fakat eskiden kalpaklı ve şimdi hasır şapkalı zat, bu hükümle de kanmamış gibiydi. Bağırıyor, çağırıyordu. Acaba müderrisi bir tekme ile merdivenlerden aşağı yuvarlanacak mı diye bekledim. Sonra sağnak geçince yürüdü. Muhafızlarının arasında merdivenlerden indi. Önümüzden geçerken dudakları gene kımıldıyordu...»

(Şevket Süreyya Aydemir Suyu Arayan Adam, Sh. 396-397)

anatomisi

tevâsı sakatlatılmış ve Türk Milleti'nin nev'i şahsına münhasır hayat nizâmından bir hayli uzaklaştırılmış bulunan yarı münevverler arasında «Noel baba» efsânesinden «çam ağacı katliâmı»na kadar milâdî yılbaşının hiçbir dini motifi ihmâl edilmemektedir

Gerçekten büyük şehirlerimizin sözüm ona kibar insanlarının oturdukları mahaller, yılbaşıları âdetâ bir hristiyan mûhitini andırmaktadır. Esâsen yeni teşekkül eden mahalle ve semtlerde oturan bu gibilerin, mûhitlerinde pek öyle câmi, medrese, türbe gibi muhite târihî ve dini bir derinlik kazandıran eserler de bulunmadığı hattâ ikâmetgâh olarak kullanılan binalar dahi tamamen Hristiyan Âlemi'nin tarz-ı mimarisini taklîden inşa edilmiş bulunduğu için, buralarda islâmî hava ve temâyüle taallûk eden en küçük bir ize dahi rastlanılamamaktadır. O kadar ki; insanları, onların kıyâfetleri, içtimâî münâsebetleri, yaşayışları ve muhitin maddî eserleri itibâriyle bu gibi mahaller, imparatorluk zamanında gayrımüslim sekenenin yaşadığı bir Tatavla yâni bugünkü Kurtuluş ve Kumkapı semtinden bile daha fazla hristiyanlık kokmaktadır!..

(Devamı var)

TEŞBÎT

Sâdık Özarslan

OKUMAYANLAR OKUMALI..

Nedense bizim cephede lâyıkı vechile okuma istek ve iştiyakı mevcûd değil... Yahut şöyle söyleyelim: Birçoklarımızda neşir vasıtalarımızı muntazaman devam etme ve alıp evimize götürme alışkanlığı henüz yerleşmemiş... Belki bunda bizim gazete ve mecmualarımızın da hâtâları vardır. Fakat iş, dönüp dolaşarak tekrar okuyucuya gelmekte ve neticeler, okuyucuyu mes'ûl göstermektedir.

Şurasını sevindirici bir nokta olarak belirteyim ki; birkaç senedenberi neşriyat sâhasında okunacak ve mutlaka tâkip olunacak nice kıymetli eserler çıkmıştır. Hangi kitapçıya uğrasanız, sayısız kitabın hücûmuna uğrarsınız. Lâkin üzülerek bir daha bildirelim ki; bugün kitap ve mecmualarımız çok, alıcılarımız ise pek yok... Halbuki her aklı başında insan, evvelâ Dâvâ'sını bilecek; sonra, mes'ûliyetini idrâk edecek... ve nihayet bu yolda üzerine düşen vazifeyi bilecektir. Hem de bunun tatbîkatını gösterecektir.

Bizim anlayışımızda: «Bana ne? Neme lâzım!..» demek yoktur. Bir muharririmizin dediği gibi; neme lâzım diyen neye lâzım olur ki!.. Bünyemize girmiş bulunan: «Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın...» anlayışı ve zihniyeti de yoktur bizde. Daha doğrusu olmamalıdır!

Gazetelerimize, mecmualarımıza bakınız... Sorarım sizlere: Tirajı ne kadardır ve kaç tane satar bunlar? Hepimiz biliriz ki; hemen hemen hepsi gözlerimiz önünde can çekişip durmaktadırlar... Tabiî sâye-i şâhânemizde!.. Bazılarımız galiba: «Şu gazete ve mecmualar olmasa rahat yaşayacağız.» diye düşünüyorlar. Amma karşı taraf öyle demiyor ve öyle yapmıyor... Neyliyorlar biliyor musunuz? Kendi dâvâlarına hizmet eden fikirsiz ve zikirsiz gazete ve dergileri adım adım tâkip ediyorlar... Sâyelerinde her biri gül gibi yaşayıp gidiyor. Şimdi yukarıda sorduğum suâle lütfen cevap verin bakalım: Bizim gazete ve mecmualarımız ne kadar satıyorlar? Hiç şüphesiz «az» dikeceksiniz, değil mi? Muhakkak ki az... Niçin mi? Biz almadığımız, alıp eve götürmediğimiz için. Züğürt tesellisini bulmuşuz... Birçoklariyle görüşüp konuşuyoruz. Ve üstelik dertleşiyoruz. Dilek ve temennîlerde bulunuyoruz... Hepsi bu kadar... Buyurun öyleyse, vazifemizi yapalım; neşir vâsıtalarımızı yaşatalım... dediğimiz zaman kimimizin vakti bulunmuyor, kimimizin de parası.

Bu meyanda anasından ümmî doğanlar da az değil hani!.. Sanki bir gazete, ve bir mecmua alsak kıyamet kopacak. Lâkin şer kuvvetleri böyle yapmıyorlar. Evet, gerçekten de öyle yapmıyorlar... Meselâ; Ermenileri ele alalım... ve düşünelim: Rahmetli Eşref Edîb'in bir hâtırasında okuması ve yazması olmayan İstanbul'da mukim bir Ermeni'nin hikâyesi ve çok ibretli bir sözü vardır... Ermeni; dâvâsının kuvvet bulması için, okuması ve yazması olmamasına rağmen, her gün gazetesini alıyor ve hiçbir zaman da okumam-yazmam yok şeklinde sızlanmıyor. Mançuryadaki Ermeni de böyle düşünüyor... Ve ermeni dâvâsı yürüyüp gidiyor.

Bu yardımlaşma, Hristiyanlarda da var, yahudilerde de... Sâde bizde yok!... Gazete ve mecmualarımızı alıp okumuyor; mânen ve maddeten destek olma vazifesini yeterince ifâ edemiyoruz. Bir kişimiz, bir gazete veya mecmua alsak, on kişimiz onun etrafına toplanıyor; ve bu suretle neşir vasıtalarımızı yaşattığımızı sanıyoruz. İşte bu zihniyetten kurtulduğumuz gün, neşir vâsıtâlarımız da kurtulacak ve Dâvâmız kuvvet bulacaktır!..

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

TÜRK EMPERYALİZMİ YAHUT PARİS'TEKİ JÖNTÜRKLERİMİZ

— II —

Kültür emperyalizmi Avrupada da az kullanılan bir terkip. Ne Paul Robert'in altı ciltlik sözlüğünde, ne Webster'in büyük kamusunda, ne Britanica'nın son baskısında... var.

Kültürü - aşağı yukarı - anlattık. Emperyalizm de karanlık ve sinsi bir kelime. Kinle hâleli. Bu kaypak muhtevalı kelimeyi Suavet şöyle tarif ediyor: «Sömürgeciliğe veya askerî işgale dayanmadan bir kavmin başka bir kavim üzerinde kurduğu hâkimiyet. Modern devletlerin bir çoğu bağımsız olmakla beraber iktisadî ve siyasî bakımdan aynı güce sahip değildirler. Demek ki; en güçlü olan devlet, herhangi bir ülkenin bütün istihsalini kendi lehine istismar edebilir; zora baş vurmak ve askerî müdâhalede bulunmak gibi tehdidlerle onun siyasî hayatına karışabilir. Meselâ, Venezüella'nın büyük petrol hazineleri vardır ama onları işletecek malî imkânlardan mahrumdur. A.B.D. oraya büyük para yatırımı yapmış, bu sayede Venezüella hükümetiyle, petrol istihsalini ucuza kapatmasını sağlayan bir anlaşma imzalamıştır. Ruslar, halk demokrasilerinde millî sânayi kurmuşlar bununla beraber çok kere bir Sovyet emperyalizminden söz edilebilir. Meselâ, Macar uranyumunun Ruslar çıkarına işletilmesi bir nevi emperyalizmdir. Marksist leninistlere göre kapitalizmin gelişmesi ister istemez onu sistematik bir emperyalizm merhalesine getirecektir. Emperyalizm, kapitalizmin son merhalesidir.» (Dictionnaire Economique et Social, 1970)

Kültür emperyalizmine gelince Larousse'un tarifi şu: «Belli bir hayat görüşünü, belli bir hayat üslubunu zorla yaymaya çalışan emperyalizm.» Demek ki; burada kültürden murad bildiğimiz kültür (irfan) değildir. Emperyalizmi de bildiğimiz emperyalizmden farklı. Belli bir hayat üslubunu yaymaya çalışmak haddi zatında mâsum bir emel ama teşebbüsü kirleten «zorla» kelimesi.

İntelijansiamız bu inceliklerden habersizdir. Işıklar belde-sinde yaşayan en güzide ve Batı kültürünün şımarttığı Jön Türklerimiz bile kültür emperyalizmi tâbirini işlerine geldiği gibi kullanmaktadırlar. Delil mi istiyorsunuz, takdim edelim.. 64 sayfalık bir delil: «Kültür Emperyalizmi» (Ataç Kitabevi, 1967)

Kitap - daha doğrusu kitapçık - Paris'te yapılmış bir konuşmanın «tutanağı». Sahnedekiler: Sol'un en ciddi, en çelebi temsilcileri: Folklorcu Boratav, ressam Abidin Dino, filolog Güzin Dino ve Arap Sosyoloğu Enver Abdel Malik. Konuşmayı yöneten genç bir yazar: Ferit Edgü

Giriş şöyle hülâsa edilebilir: Son zamanlarda «hemen bütün az gelişmiş ülkelerde olduğu gibi memleketimizde de, Batıyı bir toptan yadsıma eğilimi göze çarpmaktadır». (Meselâ Berkes'e göre, «Batıcılık hiç bir yerde gerçekleşmemiş, gericiliğe yarayan bir aydınlar ütopyası») Bu inkâr eski bir hayranlığın aksülâmeli mi acaba, geç kalmış bir nefis müdafası mı? Yani kültür emperyalizmi diye bir şey var mıdır? Varsa, ne zaman başlamıştır ve nasıl işlemektedir?

Söze ilk başlayan Boratav: «Kültür, değerliliği belirli birtakım ölçülere göre onaylanmış, olumluluğunu kabul ettirmiş söz ve sanat ürünleri»; ama bir başka kültür daha var üstada göre: «bu tanımlamayı yapan çevrelerin onaylamasından geçmeden de, kendi okuyucu, dinleyici, seyirci... çevresi olan, öteki çevrelerin yargısına aldırış etmeden yaratılan, yaşayan, gelişen bir başka kültür». Bir kelimeyle bu esrârengiz mefhumun iki ayrı muhtevası var: 1 — «bilim, düşün, felsefe, dünya görüşleri», 2 — «söz sanatları ve ötekiler yani halkiyat». Böyle olunca da «emperyalizm-sömürgecilik kavramlarının kültür alanına da aktarılabileceği kanısında»dır.

Kemal-i tevâzu ile itiraf edelim ki kültürün hiç bir sözlükde raslıyamadığımız bu emsalsiz tarifine hayran kaldık. Üslûbdaki vuzuh, selâset, âhenk de bir başka hârika. Bu «bilimsel» başlangıçla okuyucu lâl-u ebkem bırakan konuşmacı, ifşalarına şöyle devam ediyor:

(Devamı var)

İNCELEME

İBRET AYNASINDA ÇEHRELER

M.Ertuğrul Düzdağ

Sabatay Sevi ve Dönmeler

— III —

YAKUBİLER

Bu partiye daha sonra, bir ara belediye reisliği yapmış bir adamın ismine izâfeten Hamdi Beyler takımı da denir. Yakubiler gözle görülen islâmi âdet ve ibadetlere daha çok riayet ederlerdi. Gayet kapalı ve muhafazakâr bir hayat sürerlerdi. Sonrları içlerinde tersane emini, sürre emini, saray ve şehir kethüdası gibi yüksek memurlar çıkmıştır. Kıyafetleri de diğerlerinden farklı olup ökçeli ayakkabı giymezlerdi ve bütün erkekler saçlarını ustura ile traş ettirirlerdi.

KARAKAŞLAR

Bu parti Mustafa Çelebi tarafından tesis edilmiş olup ekseriyet bunlardadır. Müminler, Onyollular ve Osman Baba isimleriyle de anılırlar. Diğerlerinden farkları İslâmi âdet ve ibadetlere riâyete lüzum görmeleridir.

Mustafa Çelebi, Yakub Çelebi'den ayrıldıktan sonra kendi adamlarını bağlıyacak yeni hurafeler uydurdu. Abdurrahman Efendi adlı bir dönmenin Sabatay Sevi'nin ölümünden tam dokuz ay sonra doğan oğlu Osman'ın Sabatay Sevi'nin ruhunu taşıdığını iddia etti. Ona göre, Mesih öldüğü zaman onun maneviyâtı Osman Efendinin vücûduyla tekrar dünyaya doğmuştu. Osman 26 yaşına geldiği zaman Mustafa Çelebi tarafından Sabatay Sevi'nin vekili ve mümessili ilân edildi. Uzun boylu, şişman, esmer, mavi gözü ve aptal su atlı bir oğlan olan Osman, Mustafa Çelebi'nin oyuncağı idi. Kırk yaşına gelince Mesih ilân edildi. Hattâ «Tanrılık» mertebesine çıkarıldı.

Fakat Karakaşlar partisi içinde İbrahim Ağa adında biri bu hale itiraz ediyordu. İhtilâf bu zümrenin ikiye ayrılmasına sebeb oldu.

İBRAHİM AĞA PARTİSİ

Kapancılar veya Papular diye de anılırlar. 1720 de Osman Ağa ölünce, onun Mesih olup olmadığı hakkındaki münakaşalar kızıştı. İbrahim Ağa tarafı mezarın açılmasını eğer Mesih ise cesedinin çürümemiş olacağını ileri sürdü. Karakaşlar bunun hürmetsizlik olacağını söyliyerek razı olmadılar.

Bu uyuşmazlık sonunda İbrahim Ağa taraftarları ayrıldılar. Bunların farkı Osman Ağa'yı Mesih tanımamalarıdır.

Osman Ağa'yı tarafları, «ağa» lâkabının kaldırılmasından sonra «Oğan» diye anarlar. Kapancılar diğerlerine nisbetle daha makuldürler. Fakat Sabatay'dan kalma inanış ve adetleri muhafaza ederler.

Bu üç zümre dönme olmayanlarla kız alıp vermedikleri gibi zümreler arasında da evlenme olmaz.

Sabatayizmin gizli hayatı, izdivaç edenlere mahsus bir nevi esrar mahiyetindedir. Bir şeyden habersiz yetişen genç evlenince bu sırları öğrenir. Bu sırların ne olduğu pek az bilinmekle beraber aşağıda bahsedilecek olan «kuzu ziyafeti» veya «Dört gönül bayramı» ile alâkalı olabilir.

İÇ DÜZEN

Reis yenileşmeğe mani olur, geleneklerden en ufak bir sapmayı cezalandırırdı. Kıyafetinde veya yaşayışında âdetlere bir aykırılık görülen kimse takibata uğrardı. Bunu erkeklerde «Mübaşir» kadınla da «Kılavuzcu Kadın» yapardı. Ceza, ihtar, tekdir ve kabahatliden bütün ailenin uzaklaşıp konuşmaması ile yapılır, bu emirlerin dışına kimse çıkmazdı. Reis ancak çok mühim kararlar alırken istişare ederdi. Bu taassup zamanla gevşemiş ve tepkilerle karşılaşmıştır.

Öyle ki ancak 1884 de yabancı dil tahsiline daha sonra hukuk, mülkiye eczacı ve baytarlığa en nihayet tıp tahsiline müsaade edilmiştir.

KUZU BAYRAMI

Sabatayistlerin 20 ye yakın bayramı vardır. Bunlardan biri de 22 Martta yani İlkbaharın ilk günü yapılır. Bu bayram hakkında Sabatay zümresine mensup Karakaşzade Rüştü'nün 1924 yılında «Vakit» gazetesinde çıkan beyanatında şöyle denilmektedir:

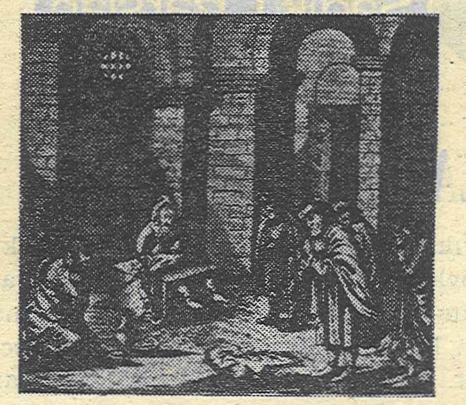

Hapishanede Sabatay ve ziyaretçileri

«Kuzu bayramı 22 Adar (Mart) da yapılır. Bu bayram geceye mahsutur. Ve her sene kuzu eti ilk def'a bu bayram münasebetiyle ve hususi merasimle yenir. Bu merasimde en aşağı ikisi erkek ikisi kadın olmak şartıyla evli dört kişinin bulunması lâzımdır. Kuzu ziyafetinde bulunacakların sayısı iki cinse mensup evli çiftlerin artırılması şartıyla istenildiği kadar çoğaltılabilir. Kadınlar iyi giyinmiş ve elmaslarıyla süslenmiş oldukları halde sofra hizmetinde bulunurlar. Yemekten sonra biraz eğlenir ve muayyen zamanda ışıklar söndürülerek karanlıkta kalınır... Bu bayram vesilesiyle doğan ocuklar bir nevi kudsiyeti hâiz sayılırlar.»

1925 yılında «Resimli Dünya» mecmuasında, Kapancı ailesine mensup bir genç Sabatayist de bu bayramı şöyle anlatıyor:

«Zannediyorum ki Mum Söndürme merasimi Karakaş ailesinde hâlâ devam eden bir âdettir. Ve galiba evvelce benim sensup olduğum ailede dahi tatbik edilirdi... Fakat ben genç ve bekâr olduğum için hiç iştirak etmedim... bana cevap olarak sen de evlen ondan sonra öğrenirsin, derlerdi.»

Prof. Abraham Galanti 1935 de İstanbul'da Fransızca neşr olunan «Sabatay Sevi hakkında ve mensuplarının teşkilâtı ve âdetlerine dair yeni vesikalar» adlı eserinde; «mum söndürme» âdeti menşeinin kadim devirlerde olduğunu ve Kızılbaş ve Tahtacıların'da Sabatayistler gibi oradan aldıklarını yazıyor.

4 Mayıs 1935 tarihli «Akşam» gazetesinde şu haber intişar etmişti:

«Maraş — Burada mum söndürme âyini tatbik eden bazı eşhas cürmümeşhud halinde yakalandılar. Kadınlardan erkeklerden başka mum söndürülen odada musiki aletleriyle başı kesik bir siyah tavuk bulunmuştur».

Burada kuzu yerini tavuk almıştır. Bu hâdiseler bize eski âdetlerin halen yaşamakta olduğunu göstermektedir.

BAZI İFŞAAT

1924 de Sabatayistlerden Karakaşzade Mehmet Rüştü mensup olduğu zümrenin sırları hakkında birtakım ifşaatta bulundu. Yazdığı açık mektuplar ve verdiği mülâkatlar «Vakit» gazetesinde neşrolundu. Bunun üzerine Sabatayistler tarafından çıkarılan ve Ahmed Emin Yalman'ın idare ettiği «Vatan» gazetesi «Tarihin esrarengiz bir sahifesi» adıyla bir seri makale yayınladı. Bundan maksat Karakaşzade Rüştü'nün halen yaşadığını bildirdiği adetlerin, artık tarihe karışmış ve unutulmuş olduğunu ileri sürmek ve herkesi buna inandırmaktı. Bu bakımdan bir Sabatayistin yazdığı anlaşılan bu makâleler pek ilmi değildi.

Daha sonra «Resimli Dünya», «Resimli Gazete» ve «Son Saat» gazetelerinde bazı yazılar neşr olundu. İbrahim Alâaddin Gövsa 1935 yılında «7 Gün» mecmuasında da bu hususta beş makale neşr etti. Daha sonra da bunları bir kitap hâlinde yayınladı. (Bu incelememizde İ.A. Gövsa'nın kitabından da istifâde ettiğimizi ifâde etmeliyiz.)

SELÂNİK DÖNMELERİNE AÇIK MEKTUP

Karakaşzade Mehmed Rüştü'nün 1924 de «Vakit» gazetesinde çıkan mektubundan:

«Efendiler,

«Üç asırdanebri saf ve muhterem Türk milletinin cenah-ı merhamet ve âtıfetine sığınarak «Dönme» namiyle mevcudiyetimizi idame etmekte pek mutaassıp davranıp tarz-ı muâşeret ve harekâtımızla zâhir ve bâtınımızın ayrı gayrı olduğunu kabil-i ifşa olmıyacak derecelerde Türklere tanıttık..

«... Büyük Millet Meclisi ziraate zarar veren yaban domuzları için bile kanun çıkarmaktadır. Binaenaleyh zanneder misiniz ki bu kadar incelikleri düşünen millet reisleri bir yabancı kütleyi sinesinde besliyebilsin?... Bu gün bizim için iki şık vardır: Ya Türklerle özel bir kanun ile kati surette karışarak bütün vatan ve milletin saadet ve felâketine müştereken çalışmak veyahut milli hudut haricinde maddi veya manevî herhangi bir şekilde başımızın çaresine bakmaktır...»

DÖNME DUASI

1925 yılında çıkan 116 numaralı «Resimli Gazete» den: «İçimizde yaşıyan, lisanımızla konuşan, zâhiren bizim gibi hissedip düşünen, fakat Türklere karşı daima ihtiyatkâr bulunan, ancak kendi aralarında evlenip, neslen Türke karışmaktan sakınan, doğumdan ölüme kadar her türlü hayatlarında, nikâhlarında, izdivaçlarında, cenazelerinde hülâsa içtimâi ve ailevi hayatlarının her safhasında bizden ayrı, bizden gizli cihetleri bulunan bu Selânik Dönmeleri acaba hakikatte ne çeşit insanlardır? Aralarında zekî, şayan-ı hü met epeyce fikir adamları; bilhassa mühim miktarda teşebbüs ve ticaret erbabı var. Memleketin ve bâhusus bazı şehirlerin iktisadî hayatında tesirleri kabil-i ihmal değildir.

(Devamı var)

DÖNMELİK YAŞIYOR

Ben *(Sabatay Sevi) an'anesinin* bugün tarihe karışmış bir hurafeden ibaret olmadığını yakından bilenlerdenim. *(Vatan)* gazetesi «Tarihin esrarengiz bir sahifesi» ünvanile yazdığı makalelerde zümrenin başlıca efradı arasında yardımlaşmaya müstenit hususî teşkilâttan başka bir ayrılık nişanesi kalmadığını ve eski an'ane ve hurâfelerin artık tarihe karıştığını ileri sürdüğü sıralarda ben *Makriköyünde* bu zümre tarafından kurulmuş leyli bir kız lisesinin müdürü idim ve bir buçuk sene aralarında yaşamak suretile *(Sabatay Sevi)* den kalan an'ane ve âdetlerin onların hayatında hâlâ nekadar hâkim olduğunu bizzat gördüm. Bilhassa yedi, sekiz yaşındaki *Sabatayist* çocukların defterleri arasında aileleri tarafından kendilerine ezberletilen yarı ibranî, yarı İspanyolca dualarm suretlerini buldum. Henüz on beş sene evvel:

«Beşamı barohya ilen Sabatay Sevi, es Sabatay Sevi etnedolos mondos»

Yani «dünyanın yarısı hükmünde olan Sabatay Sevi'nin mübarek adile» diye besmele çeken ve duasına böyle başlıyan, çocukların bugün ancak gençlik çağlarında bulunduğunu bilirken «Sabatay Sevi» an'anesine tarihe karışmış bir hurâfe nazarile bakmakta elbette mâzur görülürüm.

(Sabatay) **ın halifelerinden sayılan ve vaktile tanrılık mertebesine kadar çıkarılan *(Osman Ağa)* nın (ağa) lâkabının kaldırılmasından sonra *«Osman Oğan»* suretinde söylenip yazılmaya başlaması da zümreye mensup olanlardan bir kısmının pek yeni bir buluşudur ve an'anenin nekadar canlı olduğuna pek yeni bir delildir.**

İbrahim Alâaddin Gövsa (1939)

BİLDERBERG GROUP'UN İçyüzü

Yesevîzâde

— 1 —

1 — İKAZ

Türkiyemiz asırlık bir atâlete gömülmüş hâlde. Herşeye kayıtsız. Herşeyden bîhaber. Bütün ihtilâller, tahavvüller, inkılâblar ona tepeden empoze edilmiş. Birkaç aksülâmel... Sonra kesif bir pasiflik, rehâvet ve teslîmiyet... Artık bir nev'i hülyalı esrarkeş sarhoşluğu başlamışdır. İliklerine kadar öyle bir uyuşukluk içinde ki; cânını sökmeye gelen düşmanına ne bir itiraz, ne de bir hayret ifadesi göstermeye dahi mecâli yok. Bakışlarınız; donuk, bakar-kör ifadeye çakılınca, bu yaşar-yaşamaz varlığı nasıl gayrete getireceğinizi düşünüp dehşetli bir şaşkınlığa; arkasından, azgın bir öfkeye kapılıyorsunuz. Ve o ânda, Mehmed Âkif'in mısraları, ağzınızdan bir sel çılgınlığı ile boşalıveriyor:

Ey bu toprakta birer nâş-ı perîşan bırakıp
Yükselen mevkib-i ervâh! Sakın Arza bakıp
Sanmayın: Şevk-ı şehâdetle coşan bir kan var...
Bizde leşden daha hissiz, daha kokmuş can var!
Bakmayın, hem tükürün çehre-i murdarımıza!
Tükürün: belki biraz duygu gelir ârımıza!
Tükürün cebhe-i lâkaydına Şarkın, tükürün!
Tükürün, Milleti alçakça vuran darbelere!
Tükürün onlara alkış dağıtan kahpelere!
Tükürün Yahûdîlerin (asıl metinde «Ehl-i Salîbin») *o hayâsız yüzüne!*
Tükürün onların aslâ güvenilmez sözüne!
Medeniyyet denilen maskara mahlûku görün:
Tükürün maskeli vicdânına asrın, tükürün!

Lâkin, yine de didinmek, kendini tüketircesine çırpınmak, ne pahasına olursa olsun Milleti yerinden hoplatacak bir münebbih («excitant») bulmak lâzım. Varsın bu bir şok tedâvisiyle olsun! Yeter ki; o, yalın gerçeği görsün. O dehşetengîz hâli görsün de, tüyleri diken diken, irkilsin; bütün varlığıyle titresin; şu atâletten kurtulsun.

Kavmimizin diriliş kavgacılarının, ona, şuurunu aşılayacakları ilk hakîkat nedir? Hiç şüphesiz şu: Kavmimize benliğini, şahsiyetini veren muhteşem fikriyât islâm'ın en korkulu, kahhar düşmanının, bilâtereddüd, Beynelmilel Yahûdilik olduğu ve onun meş'um faaliyetleri yüzünden bugün bir bozgun manzarası arzettiği yalın gerçeği. Türk Kavmini ve İslâm Milleti'ni bugün Dünyada bir hiç mertebesine indiren muzır mikrob, göstermelik muazzam kudretleri irâdesine râm etmiş o muazzam-kudret üstü kudret, Beynelmilel Yahûdilikdir. O cihânşümûl sinsi kurt, hikmet-i vücûdumuzu için için kemire kemire, Millî şuûrumuzu yokluk derecesinde uyuşturdu. Öyle ki; idraki dumûra uğramış, dimâğı meflûç bir biilaç, bîçâre hasta görünüşüyle, ne hüviyetimizi, ne düşmanımızı tanıyamaz, anlıyamaz vaziyete düştük. Şu noktada, o kıyak Fransız kavmiyetcisinin, Edouard DRUMONT (1844-1917)'un, acı, fakat bir o kadar içten ve doğru sözleri kulağımızda çınlıyor:

«Bu Dünya, öylesine yahûdileşmiş ki; artık ne yaptığının veya daha doğrusu kendisine ne yaptırıldığının bile farkında değil. Ancak bizim hayretimizdir ki; kendisine hayret veriyor.»

Zâten Yahûdinin muvaffakiyetinin en büyük sırrı da, değil yatak odalarımıza kadar günlük hayatımıza girmek, bizzat ruhumuza kadar nüfuz etmiş olmakla beraber, görünmez kalması değil mi? O, artık sadece dışımızda değil, içimizde de. Ve her yakalamak üzere elimizi atışımızda, her arayışımızda, zulumatın dört bucağından bize kahkahalarla cevab veren bir şeytanı andırıyor.

Onunçün, ne dem onun bahsini etmiye kalkışsak, suratımıza bir alay kasırgası esmesine, hayret etmemek gerek. Çünkü aksi, daha şimdiden, uyanışın başlangıcı olurdu. Halbuki ondan henüz eser yok. Lâkin sükut-u hayâl de lüzumsuz. Bedbin olmak değil, gerçeği olduğunca kucaklamak gerek. Bırakalım dudak büzsünler; o istihza dolu bakışlarıyle ezmiye çalışsınlar. Biz, yine de, haykıracağız. Nefesimiz tükeninceye kadar... Gören gözlerimizin nûru sönünceye kadar göstermeye çalışacağız. İşiten kulağımız patlayıncaya kadar duyurmaya çabalıyacağız. İdrakimiz kuruyuncaya kadar anlatmaya uğraşacağız. Yiğitlik döğüşmek de; kaderde yenmek de var, yenilmek de...

Maâmâfîh, gerçek odur ki; kendini bilen, düşmanını bilen ve onunla bîhakkın mücadele eden, muhakkak galebe çalar. Hiçbir düşman yenilmez değildir. Hele İblis'in kulları hiç!..

Onu, çirkinliğinin bütün buudları içinde fâş etmiye yemin ettik. Bakalım; bir vechesini size teşhir edebildik mi? Bu tedkik-makaleyi o gözle okuyun. Okuyun ve düşünün. Düşünün ve inanın. İnanın ve mücâdele edin! Edin ki; uğruna can kurban o kusursuz fikriyâtın, Dîn-i Mübîn'in, mukaddes varlığı tekrâr zafer tâcına kavuşsun!..

(Devamı Var)

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

GİZLİ HAZİNE

Zamanı geriye doğru sayınız. Sayıların tükendiğini göreceksiniz. Mekânı tekâmül yönünün tersine doğru tasavvur ediniz. Mekânsız bir noktada karar kıldığına şâhid olursunuz. Rûhunuz ile başbaşa kaldığınızda size mukaddes hikâyesini anlattı mı?. Rûhunuzun mâhiyetini biliyor musunuz? Yoksa kâinatın en büyük meçhûlü siz misiniz? «*Ben*» demeyin sakın!. Size rûhunuz «*Sen kimsin?*» diye sorar. «*Ben, benim*» hiç demeyin. Ruhunuz «*Sen seni göster!*» der. «İşte benim ellerim, ayaklarım, saçlarım, gözlerim, kulaklarım. İşte benim vücûdum» dediniz mi, tuzağa düşersiniz. Rûhunuz «Bunlar senin ellerin, ayakların, saçların, gözlerin, kulakların ise ve bu senin vücudunsa sen nerdesin? Göstersene kendini!» deyiverir. İnsan dipsiz bir derinliğin sınır taşında, kaderini yaşıyor. Şâir Sâdi:

«— *Yek katre-i hûnest, u hezâr endişe*» (İnsan tek damla kan ve binlerce endişe'den ibâret) diyor. Dipsiz derinliğin sınır taşında söylenecek en güzel söz.

Gördüğümüz, göremeyip hissettiğimiz, yaşadığımız şu saltanatlı kâinat, şu varlık âlemi, zaman, mekân ve hareket hikmeti kör bir tesâdüfün, başıboş bir kudretin, nizamsız ve âhenksiz bir kendi kendine oluş'un eseri değildir ve olamaz. Ezelin ezelinde var olan mutlak kudret sâhibi Allah (C.C.), tasavvur edilmez bir güzelliğin, iyiliğin, mutlak doğruluğun ve mutlak bir'liğin sahibi olarak bilinmek dileyince, o an sessiz, harfsiz, zamansız ve mekânsız bir «Kün» *(Ol)* emri ile mahlûkatı yarattı.

«— *Bir şey'i (n olmasını) dilediğimiz zaman, sözümüz ancak ona «Ol» dememizden ibârettir. O da derhal oluverir.*»
(KUR'AN En-Nahl 40)

Mutlak güzellik nisbî güzellik aynasında, mutlak iyilik nisbî iyilik zemininde, mutlak doğruluk ise, Kur'an hitabında nisbî varlık âlemine tecelli etti.

«— *Ben gizli bir hazine (Kenz-i Mahfi) idim. Bilinmek diledim. Mahlûkatı yarattım ki, bilineyim...*» irâdesiyle herşey varlık âleminde, ilâhî kanunlar (ki, tabiata hâkim kanunlar bunların bir kısmıdır) icâbı zuhûra geldi.

Zamanı da yaratan O. O'nun emriyle «*Oluş*» tan «*Ölüş*» e doğru akmağa başlayan zaman, nisbî varlıkların fânî oluşlarını an be an fısıldayan bir mürebbî.

Mekân, O'nun fermânı önünde diz çökmüştür. Fânilik sahnesinde «*ebediyet*» in oyunu oynanıyor. Rûh, denen fakat mâhiyeti en büyük meçhûllerden biri olan kudret, insan ile birlikte bu «*ebediyet*» oyununun baş aktörü, islâmî güzel san'atların her dalında «Rûh» un müstesna çizgilerine, seslerine, mimârisine, tefekkürüne, mısrâ'ına şâhid olursunuz.

Dünyada var oluşumuzun yegâne sebebinin «*Allah'a kulluk*» olduğunu bir an unutmayalım. Allah'ın mutlak hâkimiyeti ve saltanatının ebedî oluşunu düşünerek ona secde edelim. Bilinmek için mahlûkatı yaratan «*Gizli hazine*» nin mü'min kalblerde saklı olduğunu, kalblerimizde O'nun mukaddes isminin «*Tuğra*»sının vurulmuş bulunduğunu hatırlayarak, zamanımızı ve mekânı onunla diri tutalım.

Kâinat'ın erişilmez şerefi insanoğlundadır. Zira «*Allah'ın yeryüzündeki halifesi*» olmak şerefine bizzat Cenâb-ı Hakk'ın takdiri ile erişmiştir. O, kulluğunun şuuru içinde, Allah'a inanır, ibâdetlerini bu şuurla icra eder ve bütün hayatını «*Allah ideali*» ile doldurabilirse, makbûl bir insan olarak hem Dünyada ve hem ebedî hayatta Allah'ın rızasına, ni'metlerine ve ikrâmına kavuşur.

Fransız İlimler Akademisinin
altın madalya ile taltif ettiği eser

MECELLE

Tarih Doktoru emekli Hâkim
A. Refik Gür'ün
nefis uslûbundan

Fiatı 15 TL

SEBİL YAYINEVİ P.K. 808-İSTANBUL

Sebil

AKTÜALİTE

BEYRUT

Son günlerde Beyrut'ta hâdiselerin yeniden kızıştığı ve müslümanlara en tabii haklarını vermek istemeyen Beyrut hristiyanlarının bir kere daha mağlûbiyete uğradıkları anlaşılmaktadır. Gerçekten idâreye elkoyan müslüman general Aziz Ahdab'a ısrarla mukâvemet eden hristiyan reisicumhurun sarayının bombalandığı ve kendisinin teslim alındığı bildirilmektedir. Yıllardan beri hristiyanların imtiyazlı vatandaş durumunda bulundukları Beyrut'ta, bundan böyle -en askarî olarak- müslüman hristiyan eşitliği hüküm sürecektir. Bunu kabûle bir türlü yaklaşmayan ve Avrupalı hristiyan ağababalarının muâvenetini bekleyen Beyrut hristiyanları, bir kere daha hüsrana uğramışlardır.

Beyrut müslümanlarının mücâdelesi bütün İslâm Âlemi için, Hakkın sâdece ve yalnız kuvvete isnâden temin edilebildiğine dâir en yeni ve ikaz edici bir misâldir.

MAL BEYANI

Çeşitli teşekküllerinin başında bulunan idârecileri, mal beyânında bulunan Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu mes'ullerinden sonra Türk-İş ve DİSK idarecilerinin de mal beyanında bulunmaları gerektiğini ileri sürmüşler: «Bu yapılmadığı takdirde işçilerimiz kendileri hakkında ne bugün, ne yarın iyi şeyler düşünmiyeceklerdir» demişlerdir.

MİSK, yâni Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu idârecileri bu görüşlerinde elbette haklıdırlar. Bilindi i gibi sayıları yedi yüzden fazla olan sendikaları kuranların çoğu bu işdeki kârları ilk mes'ele saymakta, bu yüzden de böylelerine haklı olarak «Sendika Ağaları» denmektedir. Bizim bildiğimize ve duyduğumuza göre Türk-İş ve DİSK'in başında bulunan Halil Tunç'la Kemal Türkler dünyalıkları yerinde kişilerdir. Halil Tunç aynı zamanda kontenjan senatörüdür ve ehli vukufluktan, sendikadan aldığı aylıklarla aylık gelirinin elli binin üstünde olduğu tahmin edilmektedir. Tabiî, malı da bu geliri nisbetinde olacaktır.

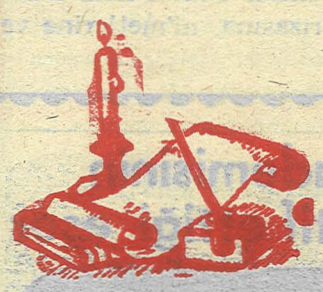

DİSK'in, yâni sonradan kapatılan TİP'in, yan kuruluşu olarak ortaya çıktığı söylenen bu teşekkülün hayli azâsı vardır. Gerçi Türk-İş'in âidât ödeyen azâ sayısı 1 milyon üçyüz bin, DİSK'in ise aynı vaziyetteki azâ sayısı 350 bin kadarsa da ikincisi toplu sözleşmelerde daha çok asıldığından geliri ve Başkanına ödediği para herhalde Halil Tunç'inkine yakın olmak lâbeder.

Fakat, bizce, ikincisinin mal beyânından ziyâde fikir ve ideoloji beyânında bulnması ehemmiyetlidir. Nitekim, iki Başkan, geçen pazar günü üç saat müddetle televizyonda işçî meseleler ndeki görüşlerini münakaşa ettiler. DİSK Umûmî Reisi Kemal Türkler, işveren-işçi arasında barış peşinde koşan sendikaları «sınıf mücâdelesi» prensipine aykırı hareket ettiklerinden ötürü «Sarı Sendika» olarak vasıflandırdı. Yâni, «DİSK» sınıf mücâdelesine taraftar olduğunu mal beynından önce beyân etmektedir. Bu beyânı Sayın Savcılarımız duymuşlar, televizyonda seyretmişler midir dersiniz?!.

Deniz Hukuku Konferansı CHP ve 12 Ada Meselesi

Milliyetçi Cephe Hükûmetini düşürmek için CHP ile tam işbirliği halindeki çok satışlı gazeteler bile, halen Birleşmiş Milletler'de devam etmekte olan Üçüncü Deniz Hukuku Konferans'ında Türkiye'nin üçüncü maddeyi sınırlandıran bir tavsiyede bulunduğunu ve bunun umûmî bir tasvible karşılandığını yazmaktadırlar. Türkiye'nin tavsiyesi «müşterek hat» görüşüyle alâkalıdır.

Milletlerarası, üstelik bir çok tarafların çeşitli menfaatlerinin çatıştığı bir Konferansta bir ülkenin kendi menfaatleri nokta-i nazarından elverişli bir tavsiyede bulunup bu umûmî heyete kabul ettirmesi elbette bir muvaffakiyet sayılmak gerekir. Bu vaziyet karşısında CHP, her zamanki gibi vurdum duymaz tavriyle gerçeği görmemezlikten gelmektedir. Fakat, aradan fazla zaman, geçmediği için, halkın mâşerî vicdanı, Konferanstan önce bu parti Umûmî Reisi ve ileri gelenlerinin söyediklerini ve giriştikler teşebbüsleri hatırlayacaklardır. Konferans öncesinde, hükûmet pek tabii olarak böylesine ehemmiyetli bir toplantıya katılmanın bahis mevzuu olduğunu düşünerek, mes'eleyi ele almış bulunuyordu. Fakat, Ecevit, boş durmuyor, efkârı umûmiyeyi hükûmet aleyhine çevirmek imkânı bulduğunu sanmanın hayalperestliği içinde hükûmetin haklarımızı müdafaa edemiyerek onların Ege ve Akdeniz'de boğulmalarına sebeb olacağını ileri sürüyordu. Ecevit, Reisicumhur ve Başbakan'a pek çok şey bildiği tavrı içinde bu mealde mektuplar gönde iyordu.

Halbuki, meselenin bilinmeyen bir tarafı yoktu. Televizyon dinleyicisi orta zekâlı vatandaş bile, kıt'a sahanlığı nedir, müşterek hat nedir, kara suları sınırı nedir, bir bir biliyordu. Yunanlıların iddiaları da bütün vatandaşlarca biliniyordu. Ve işte bu iddialar karşısında CHP'nin dut yemiş bülbül misâli susup, önüne bakması gerekirken konuşması, yavuz hırsız kesilmesi, memleket menfaatlerine bağlı vatandaşları çileden çıkarıyordu.

Mesele açıktı: Yunanlılar, ellerinde bulunan Türkiye'nin hemen yakınındaki 12 Ada'nın da kıt'a sahanlıkları bulunduğunu, buna göre bunlara da kara suları sınırı tanınması gerektiğini ileri sürüyorlardı. Tabiî, bu iddia kabul edildiği takdirde, buna hava sınırları da eklenirse, Türk bayrağı taşıyan bir geminin, Türk forsu belirten bir uçağın, İzmir'den kalkıp İstanbul'a gelmesi bile Yunanis an'ın iznine tâbi olacaktı. Girid, Kıbrıs ve Batı Trakya mes'elelerinde şirretlikleri bilinen Yunanlılara böyle bir hakkı tanımaya hiç bir Türkün vicdanı râzı olmayacağından şüphe yoktur.

İşte bu endişeler zihinlerde belirdiği sırada, CHP'nin 12 Ada mevzuundaki suçluluğu ortaya çıkıyor, Allah, CHP'nin yavuz hırsızlığını onun ayaklarına dolandırıyordu. Çünkü, Türkiye İkinci Dünya Savaşında Müttefikler safında bulunduğu halde, mağlup İtalya'ya âid olan 12 Ada'yı kayıklarla bile gidip alabilecek vaziyetteyken Yunan palikaryalarına kaptırmıştı. Çünkü devleti idare eden CHP idi. CHP o zaman ödleklik ve tedbirsizlik etmiş, 12 Ada'ya Yunanlıların yerleşmelerine seyirci kalmıştı. İşte şimdi de Ecevit Efendi kalkıp, kendi hatâlarının memleketin başına açtığı binbir sunturlu dertten birini bahane ederek hükûmete çatıyor, dolayısiyle onu çalışmalarında engellemek sûretiyle yurda da kötülük ediyor.

Arjantin Darbesi ve Diktatörlerin Dramı

Geçen haftanın sonuna doğru Arjantin'de Kara, Hava ve Deniz kuvvet kumandanlarının idare ettikleri bir darbe yapıldı ve bu kumandanların meydana getirdikleri askerî cunta idareyi ele aldı. Hükûmet darbesi, hemen bütün Dünya siyasî mahfillerinde beklenmed k bir hâdise olarak karşılanmadı. Aksine, böyle bir son, aylardan beri beklenmekteydi. Zira yüzde üçyüzü aşan bir enflâsyon, solcu teşekkülleri git gide çeşitli tahrik ve adam öldürme, adam kaçırma gibi hareketleri ayyuka çıkarken, idarî makamlar bu olup bitenler karşısında aczden başka hiçbir hareket gösteremiyordu.

Cuntanın seçtiği mücâdele mevzularına bakarak, Arjantin'in ne türlü hâdiselerin tesiri altında bulunduğunu tahmin edebiliriz. Üçlü cunta liderleri General Orlando Agosti, General Rafael Videla, ve Amiral Emilo Massera, neşrettikleri beyannâmede, yurdun baş düşmanları olan enflâsyon, fesat ve rüşvetle mücâdeleyi hedef aldıklarını Arjantin'lilere vaadetmekte ve şöyle devam etmektedirler: «Bundan sonra bu ülkede herkes kanuna riâyet edecek ve her insan hür yaşayarak namus ve değerini koruyabilecektir.»

Arjantin'de idareye el koyan cunta'nın vaadettiklerini yerine getiremiyeceğini şüphesiz ki, zaman gösterecektir.

Kendisinden sonra yerine geçmek üzere İspanya'nın şimdiki kralı Juan Karlos'u yetiştiren, komünizme karşı Batı'nın kal'ası sayılabilecek General Franko istisnâ edilecek olursa, diktatörler hemen hâkim bulundukları bütün ülkelerde haleflerini seçmemek ve yetiştirmemek yüzünden, hayattan ayrıldıklarında ülkelerini keşmekeş içinde bırakmışlardır. Tabiî, hayatları asılmak ve zehirlenmek suretiyle son bulan Musolini ile Hitler'i bu grupun içine sokmak mümkün değildir. Fakat, diktatörlerin hayatları tabii ölümle sona erenlerden Stalin dahil olmak üzere, diğer diktatörler ülkelerini az veya çok kargaşalık içinde bırakmışlardır.

Hatırlanacağı gibi, Stalin'in peşinden gelen Melankov düşürülmüş, onun yerine gelen Kruçef, Stalin'i kaatillikle suçlamış, cesedini mosoleumdan çıkarttırarak alelâde bir mezarlığa gömdürmüş, Stalin'in kızı Svetlana bile, memleketini bırakıp Amerika'ya kaçarak rejimin kötülüklerini sözleriyle ve fiiliyle bütün Dünya'ya anlatmıştır. Sovyet vatandaşlarının yatak odalarından bile eksik olmayan polise rağmen rejimle mücadele Soljenitsyne, Sakharrov, Pliuç, Amalrik misâllerinde görüldüğü gibi git gide şiddetlenmiştir. Portekiz diktatörü Salazar da halefini seçmediği için ülkesi iki yıla yakın bir zamandan ber sosyalist ve komünistlerin idareyi ellerine almaları ihtimâli yüzünden demokrasilerin yüreklerini ağızlarına getiren kaynaşmalara sahne olmaktadır. Kızıl Çin diktatörü Mao da ayni durumdadır. Memleketi kendisi hayattayken bile binlerce insanın hayatına malolan çalkantılardan yakasını kurtaramamaktadır.

Peron da aynı hatâyı işlemiş, bir dansözken tanıştığı ve 1961 yılında evlendiği İsabel'i 1972'de Arjantin'e döndüğü zaman Başkan yardımcılığına getirmişti. General Peron 1974 yılında ölünce, resmî mevkii dolayısiyle İsabel Peron Devlet Başkanlığına getirilmişti.

Arjantin'deki son darbe hâdisesi, memleketin içinde bulunduğu vaziyet bakımından haklılığını ortaya koyduğu kadar, diktatörlerin hayattayken halef seçememeleri ve birbirlerini yok ederek iş başına gelmeleri yüzünden sebep oldukları fâciayı da gözler önüne sermektedir.

Ecevit Libya'da

Ecevit Libya Hükûmeti'nin resmî dâvetlisi olarak Trablus'a gitti. CHP fikrî yapısı itibâriyle İttihad ve Terakki'nin bir devamı sayılabilir. Libya ve Trablusgarp denince, tabiî bu güzel yurd parçasının elden çıkması fâciası akla gelmektedir. Acaba Ecevit kendi partisinin halef olduğu İttihad ve Terakki'nin bu korkunç ihânetini bilir mi?

İttihat ve Terakki siyonizmin tesiriyle Abdülhamid Hân'ı tahttan indirdikten sonra Roma Elçisi olan İ. Hakkı Paşa'ya, kabine kurdurdu. Bu kabineye Harbiye Nazırı olarak giren Hareket Ordusu kumandanı Mahmud Şevket Paşa, Trablusgarb'e Sultan Abdülhamid Han'ın yığdığı aske i Yemen'e kaldırdı; tecrübeli askerlerin ikazlarına rağmen Trablus'daki mühimmâtı da İstanbul'a getirtti. Vali Müşir İbrahim Paşa azledildi. Böylece Trablusgarb İtalyan istilâcılarına amâde bir hâle getirildi. İtalyanlar harb ilânını bildiren ültimatomu verdikleri zaman İttihad ve Terakki Sadrazam'ı Hakkı Paşa, Osmanlı jandarmasını islâh için getirtilen İtalyan generali Robilant Paşa'nın evinde briç oynuyordu. Oyunu bırakmamak için zarfı açmak istemedi. Fakat, vaziyeti bilen generalin karısı madam Robilant'ın ısrârı üzerine zarfı açtı. Okudu ve hemen kabineyi, kumandanları toplantıya çağıracağı yerde oyuna devam etti.

Sonrası mâlum: 360 yıldan fazla bizim olan Trablus elden gitti; Rodos ve 12 Ada elden gitti. İşte şimdi, İttihad ve Terakki'nin halefi olduğu söylenen CHP'nin Reisi Ecevit bu kaybedilen yurd parçasında bulunmaktadır. Sosyalist Ecevit, sosyalist Kaddafi'nin misâfiridir. Aralarından su sızmıyor. Ne dersiniz Ecevit, Kaddafi'den İslâmi sosyalizm (!..) dersi mi alıyor acaba...

İSLÂM ÂLEMİNDEN

İlim ve Teknikte İslâm Tesânüdü Toplantısı

(İslâmic Solidarity Conference in Science and Technolagy)

12. sayımızda 20-27 Mart arasında toplanacağını bildirdiğimiz «**İlim ve Teknikte İslâm Tesânüdü Konferansı**» çalışmalarını bitirerek dağılmıştır. Bu Konferansa Türkiye adına iştirak eden üç kişilik Hey'ette yer alan gazetemiz yazarlarından **Dr. Tâlib Alp** yurda dönmüştür.

Riyad Üniversitesi tarafından tertip edilmiş bulunan ve Suudi Arabistan'ın evsahipliğini yapmış bulunduğu bu toplantı da yine Mekke'de akdedilen İslâm İktisâdiyâtı Konferansı gibi esâsen 1975 yılında yapılacaktı. Ancak Kral Faysal'ın umulmadık vefatı sebebiyle bu seneye talik edilmişti

Sınâi kalkınmayı sağlayabilmek maksadıyle İslâm Ülkeleri arasında teknik yönden bilgi alış verişi yapmak ve atılacak adımları mümkün mertebe birbirine dayanarak gerçekleştirmek, kongrenin ana gâyesini teşkil etmiştir.

Konferanslarda konuşma dili olarak Arapça, ve İngilizce kullanılmıştır. Müzâkereler şu aşağıdaki mevzularda yapılmıştır:

1 — Talim terbiye ve teknolojik ilerleme

a. Üniversite tedrisatı ve teknolojik ilerleme

b. Üniversitelerdeki teknik tahsilin seviye ve sahası, tatbiki teknik gelişmeye ikâmesi

c. İslâm Âlemi'ndeki Batı Üniversiteleri

d. Umûmi olarak teknik tâlim ve terbiye.

e. İslâm Âlemi'nde teknik tahsilin mes'eleleri.

f. Televizyon, v.s. yolu ile teknik tahsil

g. İslâm Medeniyetinde tabii ilimlerin yer alması.

2 — Endüstri sahasında İslâm Âlemi'nde gelişmiş olan dallar; ağır sanayi, hafif sanayi ve harb sanayii

Pakistan'da Faysal Câmii Şerifi

Pakistan'ın başşehri İslâmabad'da 150 milyon rupiye çıkacak ve Dünya'nın en büyük câmii şerifi olacağı bildirilen cami'in planı hazırlandı. Plâna göre cami 60 bin kişilik olacak yapımına yakın bir zamanda başlanacaktır.

Suudi Arabistan Kralı Halid b. Abdülaziz yakında İslâmabad'ı ziyâret edecek ve kardeşinin ismini taşıyacak olan bu câmii şerifin temel taşını koyacaktır. Bu haberi bizzat Kral Halid kendisi Pakistan hac hey'eti başkanı olarak ziyâretinde bulunan Mevlâna Kevser Niyazi'ye bildirmiştir.

TÜRKYAR

Gazetemizin sekizinci sayısında TÜRKYAR (Türk Talebeleri Yardımlaşma Derneği) adıyla Londra'daki iman ehli gençlerimizin yeni bir cemiyet kurduklarını bildirmiştik. Bu cemiyetin gâyesini ve adresini neşretmemiz üzerine Türkiye'den İngiltere'de tahsilde bulunmak isteyen gençlerin mektupla sayısız müracaatına muhatap oldukları öğrenilmiştir. Mezkûr cemiyetin gazetemiz idârehânesine gönderdiği mektupta bu müracaatları tek tek cevaplandırmaya fiilen imkân bulamadıkları, başlangıçta bazılarını cevaplandırmışlarsa da bilâhare artan taleb karşısında büyük bir imkânsızlık içine düştükleri bildirilmiştir.

Bu sebeple TÜRKYAR İngiltere'de tahsil mes'elesi ile alâkalı bütün sualleri cevaplandıracak bir broşür hazırlamaktadır. Bu kitapcık kendilerine müracaat edenlere gönderliecektir.

Türkyar, bunun dışında Londra'ya gidecek Türk talebelerini karşılayıp yurtlarına yerleştirmek ve onlara her hususta rehberlik etmek hususunda birkaç mensubunu hususan vazifelendirmiştir.

Cemiyet ilk fırsatta bir talebe yurdu açmak için de teşebbüse geçmiştir. Bu sûrette Londra'ya gidecek gençlerimizin çeşitli menfi cereyanlara mâruz kalmaları önlenecektir. Bu cemiyetle muhâbere etmek ve İngiltere'deki tahsil şartlarına müteallik mes'elelerine cevap veren broşürü temin etmek isteyenler için adresini tekrar dercediyoruz:

TÜRKYAR
Türk Talebeleri Yardımlaşma Derneği
LONDON E 1
12, Evershed House, Old Castle Street,
LONDON E 1
Tlf. 01-247 0347
ENGLAND

FOSİS

(THE FEDERATİON OF THE STUDENTS ISLAMIC SOCIETIES IN THE UNITED KINGDOM AND EIRE)

(Londra Muhabirimiz İsmail ERÜNSAL bildiriyor.)

FOSİS İngiltere ve İrlanda'daki islâmi talebe cemiyetlerinin federasyonunun kısaltılmış adıdır. İngiltere'deki islâmi faaliyetlerde ötedenberi başı çeken bu teşekkül her sene İngiltere'nin bir şehrinde kongre yapmakta fakat bu kongreler daha ziyade islâmi bir konferans mâhiyeti taşımaktadır. Bu seneki kongre 4-12 Nisan tarihleri arasında Londra'da yapılacaktır. Bu defa daha büyük bir ehemmiyet verilen FOSİS'in bu yılki açılış merâsimi için Londra'nın en büyük kapalı salonu olan Albert Hall kiralanmıştır. Konferansa katılacak olanlar arasında İslâm Dünyası'nda mâruf eski devlet başkanları, başbakanlar ve birçok da ünlü profesör vardır.

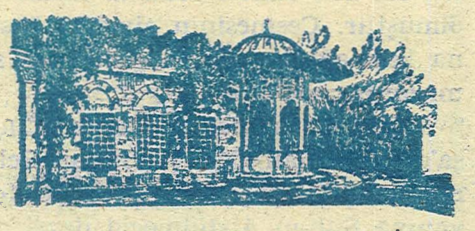

Bu seneki FOSİS toplantısına Türkiye'yi temsilen İstanbul'dan Doç. Dr. Salih TUĞ Bey katılacaktır.

Konferansta:

a — İslâm içtimâî nizâmı
b — Kur'an ve Hz. Peygamber
c — İslâmi kanunlar ve devlet
d — İslâm'da kadın
e — İslâm'ın iktisâdi sistemi
f — İslâm ve modern medeniyet

Gibi mevzuularda çeşitli hatipler tarafından konuşmalar yapılacaktır. Toplantıya Türkiye'den katılan Doç. Dr. Salih Tuğ «Türkiye'de İslâmî Hareket» mevzuunda konuşacaktır.

FOSİS'in adresi şudur:
38 Mapesbury Road, London NW2 4JD Phone: 01 452 4493

MİLLETLERARASI 1. İSLÂM İKTİSÂDİYATI KONFERANSI İNTİBALARI

المؤتمر العالمي الأول للاقتصاد الإسلامي

Dr. Mustafa Bilge

— III —

İslâmın merkezi Kâbenin bulunduğu ülke olması hasebiyle Suudî Arabistan bugün Dünyanın karşılaştığı mes'eleleri çözmek hususunda İslâmiyetin görüşlerini ve hal çarelerini ortaya koymak vazifesini üzerine almaktadır. Dolayısıyla bu hedeflerin tahakkuku için Suudî Arabistan Üniversiteleri bu gibi yapıcı kongreleri desteklemeye her zaman hazırdır. Allah bizleri bu mes'elelere hâl bulma hedeflerimize ulaştıracak ve bizler de bütün Dünyaya faiz sisteminin karşısına faydalı ve başarılı bir mukabil sistem getirmeye muvaffak olacağız. Faiz vasitasıyla Dünya üzerinde sayıca daha az olan muayyen bir sınıf sayıca daha fazla olan diğer bir sınıfı sömürme yollarını bulmuştur.

Kardeşlerim... Allahın bereketi sizinle olsun. Yolunuzda ilerleyiniz. Ümid ediyorum ki sizin bu kongreniz ve bu hayırlı çalışmalarınız Dünyanın her tarafında duyulacaktır. Allahın izniyle bu çalışmalarınız bütün İslâm âleminde tesirini gösterecektir. Allah sizleri muvaffak kılsın ve hedeflerinize ulaşmakta yardımcınız olsun. Âmin. Vesselâm-u Âleykum ve Rahmetullah.

(Solda) hususi olarak Riyad'dan Mekke'ye gelerek kongrenin açılışında Suudî Arabistan Kralı Halid b. Abdülaziz'in mesajını okuyan Yüksek Tahsil bakanı ve Suudî Arabistan Üniversiteleri konseyi başkanı Hasan Âl Şeyh ve (Sağda) Cidde Melik Abdülaziz Üniversitesi rektörü Dr. Ömer Zübeyir görülüyor.

Açılış günü söz alan Cidde Melik Abdülaziz Üniversitesi rektörü Dr. Ömer Zübeyir. «Bir zamanlar sadece düşünebildiğimiz bu toplantı gerçekleşti Allaha şükürler olsun» diyerek sözlerine başladı. Dr. Ömer Zübeyir her hali ile samimiyet dolu bir genç geçen sene Suudî Arabistan kültür heyeti arasında Türkiye'ye geldiğinde Melik Abdülaziz Üniversitesi İktisat Fakültesi dekanı idi. Bu defa onu aynı üniversitenin rektörü olarak bulduk. Türk dostu, içinde İslâm ateşi yandığı dışarıdan hissedilen Ömer Zübeyir'in yüzünden bir an tebessüm eksik olduğu görülmedi. Konferansa katılanları «Aktâbülfikril İslâmî» yani İslâm fikriyatının yıldızları diyerek taltif etti. Gazetelerde büyük puntolarla neşredilen meşhur bir sözü de şu idi: «Kur'an sofrası etrafında toplandık, asrın mesâlini müzâkere edeceğiz.»

Bir de şunu nakletmeden geçemeyeceğim. Kongreyi takip edenler arasında Suudî Arabistanın kıymetli bir âlimi vardı. Bu zat geçen seneye kadar Medine'de bulunan İslâm Üniversitesi rektörü şeyh Binbâz'dır. Hâlen başşehir Riyad'da herhalde Türkiye'de Diyanet İşleri riyasetine tekabül eden bir vazifeye tayin edilmiş. Oradaki vazifesinin adı «İlmî Araştırmalar, ifta, dâvet ve irşâd umumî reisi» diye geçiyor. Medine'de İslâm Üniversitesi rektörü bulunduğu zamanlarda orada okuyan Türk talebelerine karşı yakından alâkası ile tanınmıştır. 80 bin Türk lirasına varan aylığını Allah yolunda, fakir fukaraya ve talebe-i uluma sarfetmekten ay sonunu borçlu kapattığı herkesçe bilinen ve söylenen bir gerçektir. Âma olan bu zat kongre boyunca dikkatli tenkitlerde bulunmuş çok defalar kısa ve özlü konuşmalar yapmıştır. İlk günde konuşmalardan sonra alkış yapılmış fakat sonradan Binbâz'ın yerinde müdahelesiyle bunun müslümanlara yaraşmadığı hatırlatılarak alkış yerine salonda «Allahü Ekber» sadaları yükselmiştir.

(Devamı var)

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife sanayii ve ticareti a.ş.
İ.M.Ç. 5.Blok Nu: 5802
Unkapanı
İSTANBUL
Tel 22 5174

Sebil

DİN

İman Hakikatleri Etrafındaki Suallere CEVAPLAR

İSMAİL FENNÎ ERTUĞRUL

— XIV —

Meta, Markos, Luka taraflarından yazılan bu ilk üç incilin rivâyetleri arasında benzerlik olduğundan bunlara «*Sinopedik*» adı verilmiştir. Yuhanna'nın yazdığı dördüncü İncil, bunlardan pek farklıdır. Şimdi elde bulunan bu dört İncil'i yazanlardan «*Meta*» ile «*yuhanna*» havârilerden yani Hz. İsa'nın ashabından, şakirdlerindendir. Meta Romalıların tahsildarı, Yuhanna balıkçı imiş. Markos havârilerden Patros'un tercümanı imiş. Yazdığı incil Meta incili'nin muhtasarıdır. Luka Hz. İsa'dan sonra havârilerden Sen Paul tarafından hristiyan yapılmıştır. İncillerin en eskisi olan ve Meta tarafından Âramice olarak yazıldığı zannedilen ibtidâî ve kaynak incil, erkenden kaybolmuş ve sonradan Rumca'ya terceme edilmiştir. Diğer inciller Rumca yazılmıştır. Renouvier ilk üç incilin me'hazları olan iki ibtidâî incilin kaybolduğunu ve elde bulunanların rivâyetleri arasında ihtilâf, irtibatsızlık ve tenâkuz görüldüğünü ve bunların sonradan değişikliğe uğradığını beyan etmiştir.

Gerek Tevrat'ı ve gerek İncil'i yazanlar ahlâkî faziletlerinden dolayı Azizlerden addolunmalarına nazaran bunların niyetlerinin hâlis olduğunda şüphe bırakmaz. Ancak kâh, fart-ı gayret ve kâh da cehâlet sâikasıyle ulûhiyet şanına veyahut kulluk sıfatına yakışmayacak bir takım itikadlara sahip olmuşlardır. Bu kabilden olarak daha Tevrat'ın baş tarafında: «Ve Allah işlediği işini yedinci günde tamamlıyarak işlediği işin tamamından yedinci gün istirahat eyledi.» «Gündüzün serin vaktinde bahçede gezen Rab, Allahın sadasını işitmeleri ile Âdem ile zevcesi» sözlerini, İncilde de Hz. İsa'nın ülûhiyet mertebesine çıkarıldığını görürsünüz. Hâsılı asıl Hristiyanlık, Hz. İsa'nın hayatına münhasır kalmıştır.

Bununla beraber bugün Yahudiler ve Hristiyanlar arasında hüsn-i ahlâkın mümkün mertebe muhafazasına vasıta olan da yine bir çok tenkid ve târizlere uğrayan bu iki kitapdır. Bunlar kanaat sahibi olmağa kâfi değilse de hamd olsun Kur'an-ı Kerim her türlü tahriften masun (korunmuş) olarak kalmıştır. Bu Kitab-ı Celil tevrat ve incilde vukuu rivâyet edilen mûcizelerden bazılarını tasdik ettiğinden bir müslüman bunların tasdikinde tereddüd gösteremez. Bundan başka daha sonra Hz. Musa'nın bazı mûcizeler gösterdiğine ve Mısırlıların kendisine büyük bir sihirbaz nazarıyle baktıklarına delâlet eden bazı vesikalar da elde edilmiştir.

Sual: Bunlar ne gibi şeylerdir?

Cevap: Bu vesikalar Eski Mısır'ın Britanya Müzesi'nde mahfuz bulunan Papiruslarından (1) terceme edilen fıkralardır. Bunları defterime yazmıştım. İsterseniz okuyayım?

— Okursanız teşekkür ederim.

(Devamı Var)

1 — Nebâti bir kâğıt nev'i.

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

PADİŞAH TUĞRALARI ve KİTABELER YOK EDİLİYOR

— III —

İ. Hakkı Konyalı

Bu top, altmış sene evvel Kasımpaşa'da idi. Cumhuriyet inkılâbından sonra terkedilmiş, toprağa gömülmüştü. Ben «*Topun Tarihi*» adlı kitabı yazarken bunu buldum. Askerî Müze Müdürü Alb. Şükrü Büttem'e haber verdim. Müzeye naklini istedim. Galata köprüsünün bunu çekip çekemiyeceği bir mes'ele oldu Nihâyet bu top Topkapı Sarayı'nın Bab-ı Humâyunun içindeki Aya İrini Kilisesi'ndeki askerî müzeye getirildi. Askerî müze Bizansperestlerin ve siyonistlerin ihânetiyle Niğde'ye götürülerek rutûbetli bir klisenin bodrumuna atılmıştı. Toplar da sâhibsiz ve bakımsız kalmıştı. Deniz Müzesi Müdürü Albay Faruk Eros Bey'den rica ettim. Onu Deniz Müzesinin önüne getirttik. Bu eşsiz top şimdi orada teşhir ediliyor. Üstünde «*Selim Şah İbn-i Bâyezid Hân*» yazılıdır ki «Bâyezid Hân oğlu Selim Şâh» demektir. Bunun kitâbesini de kazımak istemişlerdi. Müze müdürü önlemiştir.

İşte böyle eşsiz toplar döken ve sonra İkinci Abdülhamid zamanında ilâvelerle ve yeni döküm makineleri ile genişletilen tersânenin bütün kitâbelerini kazımışlardı. Mütârekenin kara günlerinde İstanbul'u işgal eden İtilâf Kuvvetleri buradaki top makinelerini ve yeni tesisleri sökerlerken bile tersânenin kitâbelerine dokunmamışlardı.

Ben İstanbul âbidelerini inceler ve kitâbelerini toplarken, Sultan Üçüncü Selim tarafından yaptırılan oğlu Sultan Mahmud sonra Abdülmecid ve Abdülaziz taraflarından yenilenen Selimiye Kışlası'nın kapılarının üzerlerindeki tuğralar ve kitâbeler de iskeleler kurulmuş kazınıyordu. Zaten kışla yüzüstü bırakılmış, köpeklere yuva, baykuşlara tünek olmuştu. Ben bu korkunç cinâyeti önledim. Kumandana durumu anlattım. Tuğra ve yazıların üstleri kireçle sıvandı. Bununla bitirilmedi. Önlerine birer de kalın perde çekildi. Fakat daha evvel Üçüncü Selim'in yaptırdığı kışlanın ilk kitâbe ve tuğrasını kazımışlardı. Bir metre kutrundaki kalın som mermere hâkedilmiş bulunan tuğra ile kitâbe ve tuğrakeş'in imzası kazınmış yok edilmişti.

Sultan Abdülâziz Selimiye'nin altında askeri için bir beyaz ekmek fırını yaptırmıştı. Tahrip fırtınası eserken, bu fırın yıkılmış, kitâbesi de yapı malzemesi arasında enkazcıya satılmıştı. Ben bu kitâbeyi buldum. Deniz Müzesi Müdürü Faruk Eros'a bildirdim. Beraber Deniz Müzesi'ne getirdik. Şimdi burada teşhir edilmektedir.

Sultan Üçüncü Selim'in kışlasının kitâbesi ve tuğrası kazınan taşını bu yaz sahilde Üsküdar'ın eski mezbahasının önünde buldum. Denize atılarak yok edilmek için buraya kadar getirilmiş her nedense bu cinâyet işlenmemiş veyahut işlenememiştir. Fotoğrafını çektim. Askerî müzeye aldırtmak için müdürüne telefon ettim. İstanbul'da tuğra ve kitâbeleri kazınmış o kadar tarih yâdigârı vardır ki; onların yalnız isimlerini sıralamak bile koca bir kitap olur.

Askerî Müze'de de tuğra ve armaları kazınmış birçok muhteşem kitâbeli taşlar vardır. Harbiye Mektebi'nin büyük bir san'at tablosu hâlindeki kitâbeli mermer taşını yok etmeye hazırlanıyorlardı. Bunu yapmamaları için Merkez Kumandanı'na ve alâkadarlara yazı ile müracaat ettim. Ertesi gün sabahleyin işçilerin bunu parçalayarak yere serdiklerini gördüm. Parçalarını askerî müzeye aldırttım. Yazısı, tuğrası, arması ve manzum kitâbesi itibâriyle bir san'at şâheseri olan bu levhanın parçaları şimdi askerî müze bahçesinin duvarı dibine atılmış bir haldedir. Üsküdar âbidelerindeki tuğra ve kitâbe kazıma cinâyeti insanın tüylerini ürpertiyor.

Üsküdar'da Harem iskelesinin başında Sultan İkinci Mahmud'un tuğrakeşi büyük hattat Tahir Efendi'nin M. 1826 (H. 1242) yılında yaptırdığı câmiin önündeki çeşmenin üstüne kendi eliyle çektirdiği Pâdişah'ın tuğrası kazıttırılmıştır. Tâhir Efendi tuğrakeşlik, Defterdarlık ve Evkaf nâzırlığı da yapmıştır. En son olarak ordu'da hizmet görmüştü. Payas'da tâundan ölmüştür. Çeşmesinin şimdiki öksüz ve hüzünlü duruşu, insana kan ağlatır. Kırılası eller bu san'at pırlantasını nasıl kazımışlardır.

Tahrip fırtınası Üsküdar'ın içinde kol gezmiştir. Şemsipaşa'da sonradan Üçüncü Sultan Selim zamanında Şerefâbâd adını alan Şemsipaşa Sarayı'nın ve şimdi yok olan Adliye Camii'nin yanına Sultan Abdülmecid devri mimarisinin çok muvaffak bir mimarî eseri olan karakolhâne yapılmıştı. Üstündeki tuğra ve kitâbesi de yok edilmiştir. Bina da köpek yuvası ve abdesthâne haline getirilmişti.

(Devamı Var)

Yahya Efendi Dergâhı'nın Son Şeyhi

ABDULHAY EFENDİ'NİN MEKTUPLARI

KAZAYA RIZÂ

Maddi ihtiyaç ve işgal, ve fânî alâyiş ve lezâiz, her ne kadar daha elzem olan rûhî ihtiyaçları unutmağa şimdilik mâni olsalar bile, o mâni, henüz ruhlarda temerküz eden mânevî hayatın, iyman ve İslâm nûrunu söndürecek ve öldürecek kuvvette değil. Elhamdülillah velminneh. Bu kadar uzun boylu mütalaa, her mü'minin geçirdiği kaza ve belânın mânevî cerîni tavzihten ileri gelmiştir. Maddi mükâfat ise, her musibetzede, ekseriyetle mensup olduğu cem'iyetin müavenetine mazhar olur. Meselâ, el-iyâzübillah, bir harik veya zelzele veya hastalık gibi umûmi bir belâ geldiği vakit cem'iyet hemen yardıma koşar. Mehmaimkân o belânın tehvinine uğraşır. Bu, ferdlerde de câridir. Meselâ, hasta evine en yakın komşusu gitmek ister ve eli boş da gitmeyüp, bir tas çorba olsun pişirir, götürür. Amma şimdi hasbezzeman insanlar maddeten terakki ettikçe neviyetlerinden tecerrüd ettiler. Hasepleri olan hayvanlığa tenezzül ettiler. Malumya... Hayvan iki kısımdır: Hayvan-ı nâtık, yani müdrik, şuurlu; hayvan-ı nâhik ise gayri müdrik, his ile mütehharrik... Mekârim-i ahlâk rûhi ulviyetler, nev'ini muhafaza edebilen insana mahsustur. Onu zayi eden kimseler zahiren beşer şeklinde olsalar da boynuzlu bakardan farkları yoktur.

Askerlik mesleğinin güçlüğü kadar, maddi ve mânevi şerefi de fazladır. Kader insanı meşrû' herhangi bir meslekte kullanırsa o meslekten râzı olmalı. Ezasına seve seve katlanmanın çaresine bakmalı ki, uzun zaman sürecek olması muhtemel olan bu yolda sabırlı ve mütehammil olarak zevkle yürünebilsin! İnsan mesleğini severse, ezasına katlanabilir. Ve onun cefasını çektiği gibi, sefasını da görür. Sevmezse, zoraki yürünen bir yolun cefâsına katlanılması pek güç olur. Gayeye vusûl de ekseriya mümkün olamaz. Sefası da pek görülemez. Bugünkü, yüksek mevki işgal eden zevâtın hemen hepsi böyle yürümüşlerdir.

Ni'met, çekilen külfete göredir. Bunları söylemekten maksadım, kadere râzı olmağı temin ile, hakkın rızasını tahsil etmektir. Altı olan şart-ı iyman ki; bunu hepimize pek küçükken mahalle mektebinde ezberletmişlerdi. Müslümanlık bu altı esasa inanmak ile husûle gelir. Zat ve sıfatında ve ef'alinde bir olan Allahıma, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, hayır ve şer (acı ve tatlı) her şeyin Allah'ın kaza ve kaderiyle olduğuna inandım, demek olduğunu öğrenmişizdir. Halâ da elhamdülillah, ölünceye kadar bu itikadda sâbit kadem bulunmaktayız.

Yalnızlık, gariplerin, kimsesizlerin kendilerinden hiç ayrı olmayan ve onları en garib zamanlarında teselli edecek, mazhar-ı muâvenet kılacak rahîm, rauf, bir hâlikleri olduğunu hatırdan çıkarmamalı. Bu tezekkür ruhta pek geniş ferahlıklar, kuvvetler, tehammüller husûle getirir. Hayatta merâretle karşılanmak insana ye's iras etmemeli. Çünkü ye's kadar hayatı zehirleyen bir şey yoktur. Mukadder ne ise, o olacaktır. Fart-ı endişe, ye's hayatın merâretini artırmaktan başka bir faydası olamaz. Tevekkül ve Gün doğmadan neler doğacağını, Allahımızın erhamerrahimin olduğunu tefekkür ve tezekkür insanı her hususta metin ve mütehammil kılar. Acı günler elbette bir gün gelir geçer, yerine tatlı günler gelir. Hayat böyledir. İnmek ve çıkmak gibi hareket hayatın cilvelerindendir.

C.H.P.
Büyük Kurultayının
10 Mayıs 1946 Olağanüstü Toplantısına Sunulan
C.H.P. Müstakil Grupu raporu
ve Ekleri

1946
Ankara
T.B.M.M. Basımevi
Sahife: 255 Nu : 33

C.H.P. Müstakil Grupu Başkan Vekilliğine
Din İşleri Reisliği İşleri
17.IV.1945

Diyânet İşleri Reisliği'ne âid mütalâalar üç kısımda toplanabilir:

A) Arkadaşlardan bir kısmı;

1. Dünya işlerini din işlerinden tamamiyle ayırmış olan bir rejimde Diyânet İşleri Reisliği gibi bir teşkilâtın yer almaması,

2. Kur'an ve din tatbikâtının da Türkçe olarak tanzim ve tertibi,

3. İbâdet yerleri Türk'ün geleneğine uygun bir tarzda konularak, halkevlerinin ibâdet yeri, ibâdet yerinin de halkevine benzer bir şekle ifrâğı,

4. Rühbanlığın icâbatı olan herşeyin silinmesi ve ezcümle sarık cübbe ve din tatbikatında her nevi kıyâfetin ilgası,

5. İbâdet usul ve zamanlarının tanzimi,

6. Diyânet İşleri Reisliği yerine, Dil Kurumu'na benzer bir teşkilât ikâme edilerek din teşkilâtının Devlet bünyesinden çıkarılarak millete maledilmesi. Mütalâasında bulunmuşlardır.

Aslına mutabıktır.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

ERMENİ

— IV —

Taşnak ve Hınçak komitacılarını kendileri için vurucu güç olarak kullanan İttihatçılar, Meşrûtiyet inkılâbıyla birlikte pek çoğunun *kaatil* olduğu 13 ermeniyi Meclis-i Mebusan'a soktular. Ohannes Efendi'yi Meclis Reis Vekilliğine, Gabriell Noradunkyan Paşa'yı da Hariciye Nâzırlığı'na getirdiler. Artık devletin dizginleri Padişah'ın değil, İttihat - Terakki'nin elindedir. İttihatçıları ise Taşnak komitacıları aba altından sopa göstererek gütmektedir. Öylesine ki 1909 da Adana'da patlak veren büyük «*Ermeni patırtısı*»nda «*bir tek ermeni'ye mukabil, aralarında müftünün de bulunduğu elliye yakın müslüman ileri gelenini idam ettirdiğini* zamanın garnizon komutanı olan albay Cemal Bey (daha sonraları adı Büyük Cemal Paşa'ya çıkacak olan zat) hatıralarında iftiharla yazmaktadır ki; Talât Bey (Paşa) de arkadaşının bu davranışını övmektedir. (Tarihin ne garip cilvesidir ki; bu Talât Paşa sonraları, vatanı batırdıktan sonra kaçtığı Berlin'de bir Ermeni komitacısının kurşunlarıyla can verecektir!)...

1909 Adana *patırtısını* Maraş, Kayseri, Van takib etmiştir. Van Doğu'nun en büyük şehirlerinden iken ancak bin müslüman kurtulabilmiş, gerisi ermeni zulmünün pençesinde şehâdet şerbetini içmiştir.

Devlet parti çekişmeleri içinde billûr zamanı heder ederken Hariciye Nâzırı Noradunkyan paşa İtalyanlara «Libya'da ne koparabilirseniz koparın, tam zamanıdır» diye vatan topraklarını peşkeş çekiyordu. Bu ihanet kumkuması içinde Balkan ve arkasından Birinci Dünya Savaşının alevleri ortasında bulduk kendimizi... İçte ise, bütün Anadolu'da; İzmit, Adapazarı, Bursa, Urfa, Adana, Yozgat, Şebinkarahisar, Elaziz, Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Trabzon, Ankara, Muş, Samsun, Bitlis, İzmir, Halep, Kayseri, Merzifon ve Erzincan'da ardı arkası kesilmeyen Ermeni isyanları ve onbinlerce müslümanın kanı...

Birinci Dünya Harbi'nin Kafkas Cephesi'ndeki Rus Orduları Başkomutanı ise General Berhmann... Bir ermeni... Yerli ermeniler milis alayları teşkil edip başlarında Antranik Paşa (ki son Lübnan cinâyetini işleyenlerin kendilerine «*Antranik Paşa Fedâileri*» ismini vermeleri bu zata bağlılıklarını göstermektedir ve Zâlim Osebyan isimli sergerdelerin başlattığı korkunç bir *kıtal* hareketi ki; her yerde binlerce insanı bir gecede boğazlamaktadırlar. Öylesine zâlim usûller ki, o zamanlar Rus Ordularının Erzurum Topçu Kumandanı olan Yarbay Twerde Khlebeff, Rus Erkân-ı Harbiyesine gönderdiği raporunda durumu şöyle anlatmaktadır:

«*Erzincan katliâmını Başkomutan Odisiliçe'den duydum. Büyük kuyular kazdırılıp müslümanlar kuyu başında başları kesilmek sûretiyle öldürülmüşler. Ilıca'dan kaçamıyan müslümanlar câmi avlusunda toptan kesildiler. 7 Şubat 1916 da Erzurum'da büyük katliâm yapıldı. 270 çıplak müslüman, hamamlara doldurularak her şey yapıldı. Ermeniler bana bir gecede 3000 müslümanı kestiklerini iftiharla söylediler!...*»

İşte Ermenilerin yarım asırdan fazla bir zamandır Dünya'ya verdikleri velvelenin hikâyesi budur ve eğer bir katliâm varsa, bu, ermeniler tarafından yapılmış ve sonra da milletimizin gereken aksülâmeliyle karşılaşınca bir katliâm değil, bir *mukatele*, yani bir *karşılıklı öldürüş* başlamıştır. Bu mukateleden kurtulanlar, Dünya'nın dört bir tarafına kaçmışlar, asırlarca nimetini yedikleri bir vatanı yangın yerine çevirmenin cezasını vatansızlık zilletiyle ödemişlerdir

Şimdi bütün bu olup bitenler, sanki milletimizin suçu imiş gibi, bir ermeni gazetecisi, Agop Sıvaslıyan (Milliyet gazetesinde yer alan uzun bir sohbette) meseleyi sadece *bazı dış kışkırtıcıların eseri olarak* göstermeye yeltenip, Türkiye de *ikinci sınıf vatandaş ezikliği içinde bulunduklarından* bahsetmekte, *dışardaki kanlı hareketlerin sona ermesi için içerdeki Ermenilerin mes'elelerinin çözüme kavuşturulmasını istemektedir*. İçerdeki Ermeniler'in mes'elesi *devlet kademelerinde yer alamamak imiş...» Bunun için de adamlar üç tane limon alıyor, çarşıda satıyor. Bu limonu beş yapıyor, altı yapıyor, on yapıyor. Belki de bir gün limon tüccarı oluyor. Çünkü başka bir şey yapamıyor.*» Zavallıcıklar milyoner oluyormuş böylece... Ne yazık!

KUVA-YI MİLLİYENİN KADIN KAHRAMANLARI

Ferdî Kahramanlıklar ve Bazı Şahâdetler

— 4 —

Aynur Mısıroğlu

hizmet ve fedâkârlıkları sâbittir. Bunlar arasında bilfiil muhârebe edenler içerisinde şahsiyetleri temâyüz etmiş olan üç kadının menâkibi aşağıda yazılmıştır.

1. Yunan işgali sırasında, Akıncılar müfrezesinde Halil Efe'nin Gördes'li Bayan Makbule, henüz yirmi yaşını ikmal etmiş gençliği ile beraber cesur ve çevik bir kadındı. 921 de Halil Efe ile Demirci'de evlenmiş ve iki ay sonra kocası ile birlikte yurdu kurtarmak için dağa çıkmış sekiz ay dağlarda kar, yağmur ve çamurda beraber gezmiş ve düşmanla muhârebe edip, millî istiklâl savaşının muvaffakiyetle neticeleneceğine kanaat getirerek yılmaz bir azim ve sebatla erkeklere büyük örnekler vermiş ve bunların medar-ı teşviki olmuştur.

Kendisi siyah pantolon ve ceket ve uzun bir manto giyinir, ayağında çizme başında siyah başlık ve elinde bir Japon filintası taşırdı. Düşmandan iğtinam ettiği doru atı üzerinde dâima müfrezenin artçısı olurdu. Pek çevik ata biner ve iner, tehlike zamanında herkesten evvel silâhını kullanırdı. Birkaç müsâdemeye girdiği gibi iki defa da düşmanın pususuna düşmüş ve hiç bir zaman metânetini kaybetmemiş, hattâ telâş gösterenlere cesâret örneği olmuştur.

Akhisar'la Sındırgı'nın hatt-ı fâsılı olan Kocayayla'da yapılan bir müsâdemede 16 Mart 338 de başından aldığı bir kurşunla şehid olmuş, aynı yerde kanlı elbisesi ve çizmesi ile toprağa gömülmüştür.

2. Adana'nın Külek nahiyesinin Banzınçukur köyünden Hasan Ağa'nın karısı Hatice, Fransızlar'a karşı vatani vazifesini yapmak ve yurdunu korumak maksadıyla Kilikya millî kuvvetlerinden Emin ve Derviş ağaların müfrezesine gönüllü olarak iştirak etmiştir. Bu müfrezeler Haçkırı Kelebek, Bilemedik istasyonlarında bulunan Fransız kıtalarına baskınlar yaparak çok zâyiat verdirmiş ve Fransızlar'dan -çoğu ermeni askeri olmak üzere- 200 den fazla esir ve bir çok ganimetler almışlardır.

Bu muvaffakiyetler, Adana millî kuvvetlerinin şöhretini arttırmış yiğitlik ve yılmazlıklarıyle anılan halkın kahramanlık hislerini kamçılamış ve Pozantı saldırısını tesri' etmişti. Milli kuvvetlerimiz Pozantı'yı muhâsara ettiler. 8 Mayıs 336 da Pozantı'ya üç cihetten saldırış ve bombardıman başladı. Hâkim mevkiilerde bulunan toplarımızın Toros Dağlarından akseden müthiş gürültülerinden zevk alan milli kuvvetlerimiz Pozantı'ya taarruza başladılar. Bu taarruza bütün kadınlar, çoluk çocuklarla halktan birçok kimseler iştirak etti.

Pozantı'da mahsur kalan Fransızlar'ın Tarsus istikâmetinde bir yarma hareketi yapacaklarını anlayan Hatice, bir kolayını bulup Fransızlar'a hulûl etmiş ve onlara yanlış klavuzluk etmiş ve pek sarp olan Karaboğazı'na tıkadıktan sonra firar etmiştir. En kısa zamanda milli kuvvetlere ulaşan Hatice, düşmanın pek fena vaziyette olduğunu haber vererek emrine aldığı yüz kadar silâhlı ile Karaboğaz'ın iki tarafındaki tepeleri işgal etmiş ve Fransızlar tam yarma hareketi yaparken bir ateş baskını ile düşmana büyük bir zâyiat verdirmiştir. Bu baskın neticesinde Fransız kıt'alarından dokuz subay beşyüzelli er esir ve 7.5 luk bir top iğtinam edilmiştir. Hatice Hanım'ın oynadığı bu rol ve yaptığı fedakârlık her türlü sitâyişin fevkindedir.

3. Osmaniye kazasının Kaypak nâhiyesi Râziyeler Köyü'nden Rahmiye Hanım Fransızların işkence ve tazyiklerine tahammül edemiyerek Hüseyin Ağa'nın milli kuvvetlerine gönüllü olarak iltihak etmiş ve 336 Şubatında Hasanbeyli civarında 9. tümenle icra edilen taarruza müfrezesiyle bilfiil iştirak etmiştir. Bu müsâdemede Fransızlardan seksen tüfek ve iki makinalı tüfek alınmıştır. Müsâdemede şehid düşen ve ateş altında kalan iki arkadaşını kurtarmak için millî kuvvelter efrâdının gösterdiği tereddüdü gören Rahmiye Hanım derhal ileri atılarak gidip şehidleri kurtarmış ve bu kahramanca hareketinden dolayı kendisine «tayyar» (uçan) nâmı verilmiştir.

Temmuz 336 da Osmaniye'deki müstahkem Fransız karargâhına saldıran arkadaşlarının tereddüdünü gören Tayyar Rahmiye:

«— Ben kadın olduğum halde ayakta duruyorum da siz erkek olduğunuz halde yerlerde sürünmekten ve saklanmaktan utanmıyor musunuz» diye bağırarak arkadaşlarını hücüma teşvik etmiş ve Fransız karargâh kapısının on adım önünde alnından aldığı bir kurşun yarasıyla şehid olmuştur.

(Harp Tarihi Encümeni Bşk.)

TAYYAR RAHMİYE

Cenup cephesinde 9. tümen kuruluşunda bir gönüllü müfreze var. Bunun komutanı genç bir kadındır. Tümenden aldığı bir emirle Osmaniye'deki müstahkem Fransız karargâhına taarruz edecek olan bu müfreze 920 senesinin 1 Temmuz sabahında harekete geçti. Tayyar Rahmiye müfrezesini ustaca bir tertiple yavaş yavaş hedefe doğru ilerletmektedir. Fakat, bir an geliyor ki, artık ilerlemeğe imkân kalmamıştır. Çünkü, Fransız karargâhı çok iyi tahkim edilmiş ve bol silâhla müdafaa edilmektedir. Duralayan çetesini harekete geçirmek, yeni bir taarruz hızı verebilmek için sarfettiği bütün gayretlerin boşa çıktığını gören bu dişi arslan şiddetli düşman ateşine rağmen ayağa fırlayarak:

«— *Ben kadın olduğum halde ayakta duruyorum da siz erkek olmanıza rağmen yerlerde sürünmekten utanmıyorsunuz!*» diyor.

Erkeklerin gururuna dokunan bu söz ve bu jest ruhları sarıyor, kahramanlık hislerini kamçılıyor ve hücum yeniden başlıyor.

Yağmur gibi yağan düşman ateşi bu hücumu bir an olsun durduramıyor. Karargâh binasını saran çember gitgide daralıyor. Ve çetenin efradı bir hayâlet gibi hedefine yaklaşıyor. Yazık, çok yazık! Bu ateşli ve bu vatansever kahraman kadın, karargâh kapısına on adım kala şehid oluyor. Bu kayıp, burada, büsbütün baska bir te'sir meydana getirmiş ve çetenin kin ve gayzını körüklemiştir. Bu kin ve gazabın ateşlediği ruhlar bir hamlede karargâhı zaptetmişlerdir.

Tayyar Rahmiye'nin diğer bir iki refikasıyla birlikte kahramanlıklarını dile getiren bir vesika olarak Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Riyâseti Arşivi'nde mevcud olan aşağıdaki vesikayı dikkatlerinize arz ediyoruz:

ORDU DAİRESİ REİSLİĞİNE

26 Şubat 1936 tarih ve 1. Şube 988/789 sayılı yazı karşılığıdır.

İstiklâl Savaşında Türk kadınlarının, savaşın devamı müddetince, kâğnılarla ve sırtlarıyle orduya cephâne, silâh ve erzak taşıdıkları gibi; yaralıların yaralarını sarmak ve cephe gerisine taşımak gibi büyük

KADIN

MÜMİNE SARAYLI

Kadın; «yuvayı yapan dişi kuştur».

Kadın; yuvasında huzur ve sükûn sağlayan varlık,

Kadın; evinin idarecisi, kocasının dert ortağı, çocuklarının hakiki anası,

Kadın; yavrularının terbiyecisi ve onları istikbâle hazırlamakta en büyük kuvveti hâiz varlık,

Kadın; cemiyetin temel taşı,

Kadın; sahib olduğu iffet ve haya duygularıyle milletini ahlâken yükselten veya alçaltan kişi,

Kadın; milletler hakkında hüküm verilirken ön plânda tutulan varlık,

Kadın; hür olan köle,

Kadın; sonbaharda ağaçların yapraklarını dökmesi gibi gün geçtikçe soyunan varlık,

Kadın; makinalaşan hayatta makina yapılmak istenen mahlûk,

Kadın; hislerini firenleyemeyen ve iş hayatında suistimâl edilen ve basit âlet veya makina derecesine indirilen yaratık.

Kadın; hergün biraz daha yuvasıyle, çocuklarıyla olan alâkası zayıflayan, zayıf varlık,

Kadın; bugünkü hareketleriyle ne yaptığını bilmeyen, milletinin istikbâlini tehlikeye atan, mes'ûliyetsiz, idealsiz bir gençlik yetişmesine vesile olan insan,

Kadın; Artık, taşıdığı ağır yükü idrâk etmesine imkân verilmeyen şahsiyet,

Kadın; fıtratın, kendisine yüklediği vazifelerden kaçmak isteyen varlık,

Kadın; Bugün, Kara Fatma'ları, Nene Hatun'ları beğenmeyip B.B., C.C. gibi olmaya çalışan acemi taklitçi,

Kadın; Zamanımızda ekserisi Fâtih, Yavuz gibi gençler yetiştirmek yerine Alain Delon gibi birinin annesi olmayı tercih eden varlık,

Kadın; Gitgide bastığı yeri görmeyen, attığı her adımla uçuruma daha çok yaklaşan, peşinden cemiyetin fertlerini de sürükleyen varlık,

Kadın; hakkı bırakıp bâtılın peşinde koşan, bâtılı hak zannedenlerin elindeki oyuncak,

Kadın; İslâmiyetten her geçen gün daha da uzaklaştırılan ve uzaklaştıkca devleştiğini zanneden cüce, hürleştiğini sanan köle...

Kadın, evinde vazoda çiçekken büroda paspas haline getirilen ve erkekleştikçe çirkinleşen zayıf fıtrat...

Kadın; hem her şey, hem hiçbir şey...

EBRU
GÖMLEKLERİ
TEL: 228311 İST.
Tahtakale Cad. Asri İş Hanı Nu: 12
İSTANBUL

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

İSLÂM'IN (ŞERİATIN) DIŞI, TÂĞÛTLAR, FELSEFE ve ANARŞİDİR..

Türkiye'de «anarşi» kelimesi pek sık kullanılır oldu! Neymiş, polis vurulmuş, talebeler biribirinin gırtlağına sarılmış, bombalar patlamış, bankalar soyulmuş, şu olmuş, bu olmuş... Anarşi denince, eşkiyâlık denince, bu kabil şeyler akla geliyor...

Halbuki asıl anarşi bu değil. Esas anarşi, fikir anarşisidir... Harsiyâtımızın Tanzimat'dan beri devâm eden talanına ben anarşi derim... Cümhûriyet istismarcısı çamuriyetçinin, kültür emperyalizmine, nâm-ı diğerle (küfür barbarizmine) anarşi denir...

Bugünkü hercümercin temelinde, işte bu anarşi yatmaktadır...

Bin senelik harsiyât, yani, maarif, lisan, yazı, çizi, mûsikî, mimârî, âile ve devlet telâkkisi, nâmus ve iffet anlayışı, hulâsa, varlığa ve dünyâya bakış zâviyesi moğol vâhşetinden beter yakılıp yıkılırsa, geriye de harâbeden başka birşey kalmazsa, orada başka ne beklenebilir?.

Elbetde geminin aysberge bindirişi...

Lâkin bugün anarşi denilen nesne, o aysbergin görünen kısmıdır. Fakir fikirlerin görebildiği kısım... Asıl dağ gibi olan, suyun altındakidir, yani fikir anarşisi...

Başka ta'birle, bugün anarşi denilen nesne, vücûdun dışındaki çıbanlar, cerehatler, morarmalar, kırıklar, çıkıklar ve paçavralaşmalar... Asıl anarşi ise, iki asırdır kana mikrop zerketmede, içeriye âid kanserde, ülserde, frengide, sirozda, urlaşmada, ilik-kemik vereminde, raşitizmde, zafiyetde, iktidarsızlıkda, kısırlıkda, felçde, rûhî çarpıklıkda...

Anerşi nedir, ne değildir, nerededir, nasıldır, ne kadardır, evvelâ bunu tesbit ve teşhis zorundayız...

Bu tesbit ve teşhis işi, Türkiye'de hangi noktadadır?.

Meselâ yüz tabibin kaçı aynı tesbit ve teşhisde birleşebiliyor?. Bize kalırsa bir ikisi...

Bunun için de, (kana) ve (içe) el atmak yerine, mütemâdiyen vücûdun dışı merhem badanasına tâbi' tutulmada! Uğraşmalar deriyle, yani kabukla!..

Öyle ise anarşi ancak rüyalarda durdurulabilir ve hayâlhânelerde zapt ü rapt altına alınabilir!.

Ömrü olan görecek...

● Ya Allâh'a, Allâh'ın istediği gibi inanılacak ve Allah'ın yoluna girilecek ve anarşinin kökü kuruyacak; veya, bugün olduğu gibi yahut da dünki câhiliye devrinde olduğu gibi Allâh'dan başkasının, yâni tâğutların, sanemlerin, putların, kuru felsefenin; Avrupa materyalizminin, bolşevizminin, faşizminin; şefokrasinin, yahudi demokrasisinin, iblis çamuriyetizminin Alinin, velinin şunun, bunun, Leninin, Maonun, yamyamın, çingenenin, soysuzun, peşine takılıp, kula kul olunacak ve anarşi belâsı içinde sürünüp gidilecek...

Üçüncü şık yok. İki şık var:

1 — Allâh'ın vahyetdiği yol;

2 — İblis felsefesinin çizdiği yollar...

Bu işin sağı solu yok. Bu işin sağcısı solcusu olamaz. Bu işin (mü'mini) ve (kâfiri) var...

İnsanlar, mü'min olup Allah'ın vahyetdiği yolda yürümüşler. Anarşi olmuş mu?. Hayâsızca târih de inkâr edilecek değil ya, olmamış... Allâh'ın yoluna bağlanış nisbetinde olmamış...

İnsanlar kâfir olmuşlar, İblis felsefesinin çizdiği yollarda yürümüşler. Huzur bulunmuş mu?. İffetsizce târih de inkâr edilecek değil ya, bulunmamış... Târihe gitmeye ne hâcet, içinde bulunduğumuz ve «hâl» dediğimiz zaman bölmesi, dağ gibi karşımızda durmuyor mu?. Şu anda İblis felsefesinin yolunda gidilmiyor mu?. Tâğûtun «izi ve ilkesi» denmiyor mu?.

● Hakikat bu kadar apaçık ortada iken, insanlar neye Allâh'ın yoluna girip anarşiden kurtulmuyorlar?. Öyle ise anarşinin müsebbibi kendileridir. Öyle ise anarşiden şikâyete hakları da yok...

Hangi yolda yürünüyorsa, o yolun yapısına göre adım atılacak...

Efendiler! İblis felsefelerine âid yolda gidiyorsunuz. Bu yolda ayağınız da burkulur, düşüp kafatasınız da yarılır. Bu, bu yolun icâbıdır...

Öyle ise sızlanmayın!

Biribirinizi boğazlamaya devâm edeceksiniz... (Tedbir) kelimesinin arkasına ve (anarşiyi tel'in) sözünün gerisine de aslâ saklanmayınız!. Mızrak çuvala sığmaz!.

Ya, Allâh'a, Allâh'ın istediği gibi îmân edip mü'min olmak; veya aksi halde kâfir olmak ve anarşi...

Yol iki... İki yoldan birinde yürümeğe mecbursunuz...

Bu işin sağı solu yok. Sağdan girip Amerikanizme, soldan dalıp bolşevizme çıkmanın; sonra bu iki ucu da beynelmilel yahudinin eline vermenin saflığını ve enâyiliğini artık bırakınız!..

ortadoğu'dan

SAİD ŞÂMİL

Yahudi Davası ve Filistin!..

— 10 —

Bu seçme parçaların yalnız Avrupa'da değil Dünya çapında değerleri vardı. Fransa halkı kafa koparmakla meşgul oladursun, tesbiti müşkül yollarla bu servetler başta Roçilt olmak üzere inkılâbı düzenleyen bankerler arasında paylaşıldı ve dışardaki kasalara taşınıp yerleştirildi. Buna karşılık bedbahd Fransız Milleti'ne verile verile ku u bir kâğıttan ibâret olan «İnsanlık Hakları Beyannâmesi» verildi.

Bundan dolayı bütün bu sahneleri temâşâ eden Napolyon Bonapart, idâreyi ele geçirince Fransa hesabına bir devlet bankası kurdu. İstilâ ettiği ülkelerde ele geçirdiği kıymetli herşeyi ta'vizi olarak Fransa'ya gönderdi. Bugün Paris müzelerinde temaşâ ettiğimiz eserlerin yüzde doksanı bu türlü getirilmiş ithal malıdır.

Şimdi tekrar eski mevzua dönelim:

Bellur Kulüp, bir inkılâb merkezi değildi. O Pale Ruvayel'in küçültülmüş bir modeliydi. Hedefi İngiltere'yi yıkmak değil İngiliz Hükûmeti'ni devirmekti. O sıralarda İngiltere Hükûmeti'nin başında Askivit bulunuyordu. Bu, devlet ricâli; yahudi tesirleri altında kalmayan nümûne hükûmet başkanlarından biriydi. Bunun için yahudi merkezi ona düşman nazarıyle bakıyordu.

Berlin görüşmeleri'nde yahudi emellerine ters düşünce Weismann yolunu bulup Londra'ya gelmişti. Burada yahudi bankerleriyle görüştü. İngiltere Hükûmeti ile Filistin mevzuunda pazarlığa girmek için zemin hazırlamalarını istedi. Askivit Hükûmeti'nde Loid Cocr, Mâliye Nâzırı idi. Vaktiyle Londra'daki yahudi bankerlerin avukatlığını yapmış olan bu zat düpedüz yahudi idi. Amerika'daki yahudi bankerlerin İngiltere'ye kredi açmalarına üzgündü. Şimdi onu sevindirme sırası gelmişti. Askivit'i iknâ' için bundan daha becerikli bir arabulucu olamazdı.

Askivit'in siyasi düşünceleri ise bambaşka idi. O, Mekke Emiri Şerif Hüseyin ile temasa girmiş; Araplar'a imparatorluk kurma fırsatı vermeyi vaad etmişti. Bu vaadlerle Arap inkılâbçılarının gönüllerini teshir etmişti. Şimdi üzerine biber ekercesine bir yahudi muhâceret mevzuu ortaya atmanın İngiltere'ye faydadan çok zarar vereceği kanaatında idi. Vefaatından sonra hatıra defterinde çıkan bir kayıt bunu apaçık tevsik edici bir mâhiyettedir:

«Şimdi bana Herbert Samuel tarafından «Filistin'in Geleceği» başlığını tasıyan bir muhtıra verildi. Bu hayalperestler, bizim üç dört milyon Avrupa yahudisini o memlekette iskân edecek kudrette olduğumuzu sanıyorlar. Bu görüş, bende eski haçlı seferlerinin yeniden düzenlenmesi intibâını uyandırdı. Yüklendiğimiz mes'ûliyetler yetmiyormuş gibi, bize üstelik yenilerini yükletmek sevdasında olan bu tip mahlûklardan nefret ediyorum.»

Bu kısa cümleler bize bir çok hakikatler ifşâ' etmektedir. Böyle bir hükûmet reisi muhakkak ki; Loid Carc'a da aynı cevabı vermiştir. Bunun neticesi, yahudiler tarafından desteklenmiş en mühim İngiliz matbuatı, Rusya'ya yardım mevzuunu siper alarak Askivit'in şahsına saldırmaları bunu ihsas ediyordu. Bu kâfi değildi. Askivit'i devirmek için yahûdivârî bir skandal lâzımdı.

Bu kere, Bellur Kulüp'te misâfir subaylardan üçü Erkân-ı Harbiye'ye bir rapor verdiler. Kulübe dâvet edilen subaylardan muhtelif vesilelerle İngiliz ordularının durumları ile alâkalı hassas mevzular hakkında müteselsil sorular sorulduğu ve malûmat toplandığı ve bu sebeple bu müessesenin kamufle edilmiş bir casusluk merkezi intibaı verdiği bildirilmiştir. Bunun üzerine ciddi bir tahkikat açılmış ve kulüp kontrol altına alınmıştır. Tahkikat ilerledikçe casusluk faslı gölgelenmiş onun yerine İngiliz aile kızlarının rezaleti ortaya konmuş ve en nihâyet tahkikat safhası İngiliz Hükûmet ricâlının zevceleriyle kızlarının burada irtikâb ettikleri habâsete intikal edince, ihtiyar hükûmet reisi istifânâmesini İngiliz Kralı'na takdim mecbûriyetinde kalmıştır.

Mağrur İngiliz yazarları bu istifânâmeyi Büyük Britanya tarihine ne şekilde intikal ettirdiklerini bilmiyorum. Hakikat budur ki; üzerinde güneş batmayan o azametli imparatorluğun müdafaa yükünü tekabbül edecek zevâtın intihâbı, bu defa her şeyden önce yahudi bankerlerin tasvibinden geçirildiği görüldü. Nitekim Hükûmet Başkanlığı yahudiliğin bir avukatı olan Loid Corc'a, Dışişleri Nezâreti de yahudilerle kan bulaşıklığı bulunan Balfor'a tevdi edildi. İngiltere'nin tarihinde bir yahudinin hükûmet riyâsetine geçirildiği vâkidir. Fakat o yahudi, bir İngilizden fazla İngiliz menâfiine çalışırdı. Bu kere başına geçirilenler İngilizdi, fakat yahudiden ziyâde yahudi siyâseti takip ediyorlardı. Demek Askivit'in istifânâmesi İngiltere İmparatorluğu'nun çöküntüsünü haber veren ilk çan darbesiydi. Bunu tevsik için bir yahudi olan Roçilt'in bir İngiliz hâricîye veziri olan Balfor'a gönderdiği şu mesajın okunması kâfidir:

«Azizim Sör Balfor»,

Sizden istediğim metin şeklini ancak göndermek fırsatını buldum. Buna göre şahsen sizden majesteleri hükûmeti nâmına resmî cevabı alır almaz, derhal «Siyon Birliği» âzâsını bu mevzu dolayısıyle gereken icraat için toplantıya davet edeceğim. Metin şudur:

1. Majestelerinin Kraliyet Hükûmeti tekrar yahudi Kavmine vatan olması için prensip olarak Filistin'in iâdesini kabul eder.

2. Majesteleri Hükûmeti, bu hedefe ulaşmak için bütün imkânlarını kullanacaktır. Aynı zamanda bu hedefe ulaşmayı gerektiren bütün vesâilin mes'ul Yahudi Teşkilâtiyle bilmüşâvere tatbikini taahhüt eder.

(Devamı Var)

Millî Gazete
OKUYUNUZ!

Teşhis ve Siyonlu Kelimeler

SELİM SEFERBER

Kurumlu uydurmaca batıcı ve batırıcıdır. Haçlı zihniyet ve kültürünü aksettiren kelimeleri beğenir. İslâm Medeniyeti'nin Türkçemize kazandırdıklarına düşmandır. Onlara karşı inkıtasız bir boykot içindedir.

Bu zihniyetin kurbanı olan şahsiyetlerin karargâhlarından biri de Ankara Hacettepe Hastahânesi'dir. Bu hastahânede, hastalara teşhis konulamıyor. Onun yerini «tanı» almış. Hacettepe'de sakın «teşhisi kuvvetli bir doktor» aramayınız. Zira onların «tanısı güçlü» dür. Matbu muâyene kâğıtlarında bile böyle yazılı. Fakat bu uydurukçanın yanı sıra bir alay «siyon» kuyruklu frenkçe kelime sıralanıyor. Frengi illeti doktorların iştigâl sahalarına giren bu hastalıktan dolayı olsa gerekçoktan tıp diline de bulaştı. Esâsen cinsî hayatları itibâriyle gâyet temiz ve disiplinli olduklarından müslümanlarda bulunmayan bu hastalığa «frenk hastalığı» manâsına gelmek üzere «frengi» denilmiştir. Ama bu frengi illeti başka. Hristiyanlık yaftasını taşıyan ve haçlı zevk ve zihniyetini aksettiren kelimelerin fethettiği müesseselerden biri ve belki de birincisi Ankara Hacettepe Tıp Fakültesi'dir. İşte o fethin filâmalarından birkaçı:

Sedimantasyon, endürasyon, komplikasyon, reaksiyon, süspansiyon, endikasyon, tansiyon... ilh. Mubârekler saymakla bitmiyor ki, bunca siyonlu kelimenin yanına bizim kurumlu hekim (pardon, doktor demeliydim) Uydurmasyon ve atmasyon faslından «tanı» yı oturtmuş...

Tanıyı Türkçe zanneden ve onu teşhisin yerine ikâme etmeye çalışan hâlis Türkçe düşmanı, önce şu canım lisanı tanımalı değil mi? Türk'ün bin yıldanberi kullandığı teşhise rûhundaki İslâm düşma lığının bir tezâhürü olarak boykot eden bir tabib, Türkü tedâvi edemez. Çünkü teşhisin yanısıra devâya da tedâviye de o kurumlu kafasıyla bakar.

Üstelik biri çıkıpta tabib olmadığı halde tıbdan bahsetse «ihtisasa hürmet ediniz!.» diye bağıracağı muhakkak olan bu kurumcular doktorluktan çok dil ve din mes'elelerine karışırken acaba neden ihtisasa saygının lüzûmunu unutuyorlar!. Türk Dili sahipsiz midir!..

Bu mevzularda Türkiyemizde hükümferma olan lâubâlilik dünyanın başka neresinde vardır?!.

«Aşk derdiyle hoşem
El çek ilâcımdan tabib»

diye şikâyet eden Fuzûli merhum, o Türkçe'nin en ince sırlarına vâkıf zekâsıyla bu tipleri görse acaba ne derdi?!

SAMAN ÇÖPÜ

Zekâi ERYALAZ

Ondördüncü Asır'da yetişmiş şâirlerin
Arasında Hâfız'ın yeri oldukça derin..
Mizacı dervişâne, ahlâken de yücedir.
Sofiyâne yaşamış, rûhan da pek incedir..
İşte bu hassas Şâir bir günün seherinde,
Rükn Abad Nehri'nin tenhaca bir yerinde
Bir ara dikkatini çeker bir küçük çocuk;
Duyulmakta hafifçe kesik kesik hıçkırık..
Elindeki çakıyla söğüt dalı yontmakta,
Bir yandan iç çekerek sessizce ağlamakta..
Bu hâle dayanamaz çocuğa şefkat duyar;
Yanına sokularak neden ağlıyor sorar..
Çocuk yaşlı gözlerle Hâfız'a bir an bakar;
Bu bakış ihtiyarın rakik kalbini yakar..
Yüzündeki ifâde çocuğa tesir eder;
Müşfik muhatabına doğrulup şunları der:
«Babam Timur'a karşı koruyorken Şiraz'ı,
Can verdi, benim için yazılmış kötü yazı..
Bakacak kimsemiz yok artık çalışman gerek
Diye aldılar beni mektepten üzülerek..
Susam yağı çıkaran bir ustanın yanında,
İşe girdim, sevmedim ne var ki; ilk ânında
Yağ küpe dökülürken çıkrığın tıkırtısı,
Sanki bana gelirdi sahife hışırtısı..
Kitaplardaydı aklım yapamıyordum işi,
Son verdiler işime beğenmeyip gidişi..»
Hâfız'a bu çocuğun hâli dokunur, bir an,
Sonra der «Bu hâline çâre bulurum inan!..»
Gözlerini cezbeder biran nehrin akışı;
Söğüt yapraklarının suda kımıldanışı..
Bir ara dikkatini bir saman çöpü çeker;
Akıntıya kapılmış kıyıya doğru gider..
Çöpün üstünde ise, bir ufacık karınca,
Bata çıka sulara kıyıcığa varınca,
Bir bakar ki, ağzında var bir buğday tânesi;
Rızkını bırakmamış, yaşamaktır gâyesi..
Hâfız bu ibret dolu hâli temâşa eder;
Kendi kendine «Yarap nekadar Yücesin!..» der..
El açarak «Allah'ım gücüne yok nihâyet;
Şu saman çöpü kadar, kuluna ver inâyet..
Bir çöpü sebep kıldın karıncayı halâsa;
Boğulmaktan kurtardın kavuşturdun salâha..
Hak yolda olanlara yardımını et takdir;
İlim isteyenleri dâima kıl muktedir..»

Duâ ederken Hâfız kendinden geçer gider;
Neden sonra omzuna değen eli hisseder..
Başını çevirince bakar ki; iki asker.
«Seni Hükümdar Timur istiyor haydi gel!.» der..
Askerler Şirazlı'yı götürürler Timur'a.
Timur da bekletmeden alıverir huzûra..
O'nun meşhur şâire hürmeti derin olur;
Yer gösterir yanında ve ikramda bulunur..
Şâirin nükte dolu sözlerini beğenir;
İltifat eder, sözü saltanata getirir..
«Taç, Taht'a sâhip olmak elbet ki, güzel şeydir;
Lâkin Senin san'atın bunlardan çok yücedir..
Birgün gelir taç, taht'ın yerinde eser yeller;
Ancak Beşer taht'ını ebedî kılar eser..»
Hâfız bu konuşmadan aldığı cesâretle,
Maksata girer hemen büyük bir dirâyetle..
«Cür'etimi bağışla ey Büyük Cihangirim;
Benim sırf konuşmaktan başka yoktur hünerim..
Ne yazık ki, elimden yapacak birşey gelmez;
Bir gencin gözyaşını silmeğe gücüm yetmez.»
Nehirde geçenleri anlatır yaşlı Şâir;
Saman çöpü, karınca, gençten bahseder bir bir..
Duygulanır sözünden Timurlenk emir verir;
Getirirler çocuğu, Medreseye gönderir..
Aylık bağlar geçimi sağlanır bu arada;
Ana oğul böylece erişirler murâda..
Hâfız'sa sevinçlidir Yaratan'a el açar;
«Yarabbi kullarına çeşitli ihsanın var!..
Haddimi çoktan aştım, Sana sitem ederek;
Bir saman çöpü kadar olamadım diyerek.
Halbuki isteğime Sultan'ı yaptın köprü;
Âcizim ya İlâhi Sana edâda şükrü!..»
Şâirin gözlerinden ılık yaşlar süzülür;
Dudağından istiğfar kelimesi dökülür..
«Ya İlâhı kusurum pek çoktur biliyorum;
Bunun için el açıp mağfiret diliyorum..
Ya rabbi şu fakiri dalâlette bırakma;
Gönlümü kibir, gurur ateşi ile yakma..
Yüreğimden eksiltme muâvenet hissini;
Bir saman çöpü kadar olsun güçlü kıl beni...»

TİRYÂKİ SÖZLERİ

CENAB ŞAHÂBEDDİN

- *Hayat mücâdelesinde galibiyet elde etmek için sağlam kafa lâzımdır: İnsanlar da koçlar gibi kafa kafaya dövüşürler.*
- *Köpeğe gem vurma: Kendisini at sanar!*
- *(İnsan) alışılageldiği üzere gözünü açmalı: Fakat açık gözlülük sırasında göz yummayı bilmektir.*
- *Bir tabiî inatçı etrafında on mecbûrî inatçının meydana gelmesine sebep olur.*
- *Aç gözlüyü minnettar edemezsin: Doymaz ki!*
- *Kuzusuna kıyamayan kebap yiyemez.*
- *Halk koyun ruhu ile kaplan huyundan mürekkeptir.*
- *Kararlı olanlar ağaç gibi büyür: Evet ama münâsip yere dikilmiş ise!*
- *İlim sahipleri beğendikçe alkışlar, halk alkışladıkça beğenir.*
- *Hakîki zarif zarâfetinden habersiz görünür.*
- *Bir hokkabazın muvaffak olması için iki şart lâzımdır: Kendisinde biraz mahâret, seyircilerinde biraz hamâkat... Bu, kalem oyununda da böyledir!*
- *Âlemin aybını görme: Tek gözlülere gözlü tarafından bakıver!*
- *Güneşi istedikleri gibi görebilmek için ne kadar küsufu (güneş tutulması) temennî edenler vardır.*
- *Çocuk küçükken baş ağrısıdır, büyüdükçe yürek çarpıntısı olur.*
- *Yalanı söküp atmadan hakîkatı dikmeğe kalkışma: Tutmaz!*

İslâm'a ve Kur'an'a dil uzatanları susturacak muazzam eser

İsmail Fennî Ertuğrul'un

HAKIKAT NURLARI

Sebil Yayınevi

496 Sahife
30 Lira

İSLÂM YAZISINA DÂİR

Harf Değişikliği ve Neticeleri

İsmail Karakuzu

Harf değişikliği bir milletin daha önceki kültürünü reddederek sil baştan işe koyulması demektir. Bu haliyle ictimâî değişikliklerin -hiç şüphesiz- üzerinde en fazla durulmaya değenidir. Halbuki bizde bu inkılâbın yapılmasından önce leh ve aleyhte pek çok yazı çıkmış, münakaşalar yapılmış bulunduğu halde, bilâhare bu neşriyat bıçak gibi kesliniştir. Zira harf inkılâbını tervic eden ve onu kuvveden fiile çıkaran siyasi otorite, aksine bir mülâhazaya bugüne kadar aslâ tahammül edebilmek olgunluğunu gösterememiştir. En basit muhâlefetlerin en ağır şekilde tecziye edildiği otoriter şeflik devrinin dimağlardaki acı intibaları, böylesine derin ve köklü bir değişiklik hareketi üzerinde gerektiği şekilde durulmasına imkân vermemiştir. Halbuki bugün aradan aşağı yukarı elli yıl geçmiştir. Elli yıl önce ne umulduğunun ve bugün ise neye ulaşıldığının muhâsebesinin yapılmasındaki zarûret ise âşikârdır.

İslâm harfleri'ne müdâhale ve cephe almanın tarihi epeyce eskidir. Bu babda yapılanlardan biri de «huruf-i munfazıla» denilen harfleri tek tek yazma usûlüdür. İşte bu usûlü öğretmek için «Yeni Yazı» adıyla çıkarılmış gazetenin başlığı.

Üstelik Türk Milleti için bu mes'ele sırf millî ve tarihi kültürü alâkadar etmekle kalmayıp aynı zamanda dinî vecheleri de ihtivâ etmektedir. Zira terkettiğimiz alfabe, mukaddes kitabımız olan Kur'an-ı Kerim'in lâyıkı veçhile okunabilmesi için yegâne vasıtaydı. Hakikaten bugün kullandığımız lâtin asıllı harflerle Kur'an-ı Kerim'in doğru olarak yazılıp okunamadığı münakaşa kaldırmaz bir gerçektir. Bu itibarla bizde harf değişikliği aynı zamanda ve evveliyetle dinî bir mes'ele teşkil etmekte olduğu halde, bugüne kadar mes'elenin bu vechesi üzerinde gerektiği şekilde durulmamıştır.

Tarih boyunca milletler iki sebeple alfabe değiştirmişlerdir.

a — Din değiştirme,

b — Esâret.

Umûmiyetle yeni bir din kabul ederek onun tâyin eylediği asabiyete dahil olan milletler, o din için umûmî ve müşterek olan alfabeyi de kabul etmişlerdir. Bunun tarihte pek çok misali vardır. Türk Milleti'nin İslâm harflerini kabûlünde bu sâik rol oynamıştır. Fakat İslâmlaştıktan sonra bu dinin bir nevi alâmet-i fârikası mevkiinde bulunan harfleri benimseyip kabul etmek, Türk Milleti'ne mahsus bir hareket değildir. Gerçekten Çin ve Endenozya müslümanlarından Slâv asıllı Boşnaklara kadar islâmlaşan her unsur, aynı yolu takip etmiştir. Hristiyanlık câmiası için de aynen vâki' olan bu hareket tarzını kınamaya ise, imkân olmadığı meydandadır. Tarih boyunca bir dinin mensupları arasındaki en büyük yakınlaşmayı sağlayan daima yazı beraberliği olmuştur.

Esâret sebebiyle yazı değiştirmenin zamanımızda bile misalleri mevcuttur. Meselâ bugün Moskof idâresi altında yaşayan Türkler, Kiril asıllı çeşitli alfabeler kullanmaktadırlar. Hristiyanlaşmadıkları halde bu alfabeleri kabul ve tatbik etmeleri hayretle karşılanabilir. Fakat bunda kendi irâde ve ihtiyarlarının bir rolü olmadığını söylemeye hâcet yoktur. Gerçekten Ruslar idâresi altındaki müslümanların birlik ve beraberliğini imkânsız kılmak için onların her birine -hepsi de Kiril yazısından çıkarılmış olan- çeşitli alfabeler kullanmayı mecbur kılmaktadırlar. Hatta bu dessasâne harekete, sadece muhtelif müslüman unsurların birbirleriyle anlaşamamalarını sağlamak için değil onları aynı zamanda İslâm Dünyası'ndan koparmak için baş vuruyorlar. Üstelik aradan onbeş yirmi sene geçince alışılmış olan yeni alfabeleri de tekrar tâdil ve tağyir ederek nesiller arasındaki en zayıf anlaşma ihtimallerini bile bertaraf etmekten geri kalmıyorlar. Ruslar hesabına son derecede akıllıca bir hareket teşkil eden bu husûsun, Türkiyemiz bakımından dehşet verici bir ibret tablosu teşkil ettiği muhakkaktır.

Gerçekten lâtin asıllı yeni alfabemiz kolaylığı öne sürülerek kabul edilmiş olmasına rağmen, aradan geçen yarım asırlık bir zaman sonra bu hareketin muhasebesini yaptığımızda neticenin pek de parlak olmadığı görülmektedir. Zira okur-yazar sayısını çoğaltmak için girişilen bunca gayrete rağmen, halâ milyonlarca insanın okuyamaz ve yazamaz bir durumda bulunduğu inkâr edilememektedir. Demek ki; bizi mukaddes kitabımızı okuyabilmek için yeniden bir alfabe öğrenmek külfetiyle karşı karşıya bırakan, bu inkılâb kütüphâneler dolusu ecdad yâdigârı eserin yabancısı kalmamız ve bu babta bir turistten farksız duruma düşürülmemiz pahasına yine de başlangıçta umulan neticeyi temin edememişler. Kaldı ki, -ilmi zarûretlerin zorlamasına rağmen- halâ şurada burada İslâm harfleriyle kitap, risâle yazdı veya bu alfabenin lehinde konuştu diye çeşitli insanların mahkemelerde, hapishânelerde süründürülmesi gibi katı bir inkılâb anlayışının çeşitli tezahürlerini görüp okumaktayız.

Bir hareketin elli yıl sonra olsun muhâsebesine imkân verilmiyorsa, o hareketin sıhhatinden yapanlar ve tervic edenler bile emin değildirler demektir. Yoksa ayağını sağlam bir zemin üzerine basanların, tenkid ve târizden korkmıyacakları muhakkaktır.

Mukaddesatçı Gençliğin Sesi

11. SAYI ÇIKTI

Çatı

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

DİL ve DİN DÜŞMANLARI

İbrahim Arvas

— II —

Binaenaleyh mâbede giren bir adama; sen peygamberinin kıldığı gibi namaz kılmayacaksın; ve Allah tarafından indirilen *Kur'anı* peygamberin okuduğu gibi okumayacaksın demeğe kimin hakkı vardır? Böyle saçma şey olmaz; ben İbrahim beyi destekler ve kendisine hak veriyorum dedi. Bu soğuk duş encümen reisi ve *Banguoğlu* ile arkadaşlarını şaşırtmıştı. Bu fırsattan bilistifade bizim tezi benimseyen bir encümen arkadaşı kifayet-i müzâkere takriri verdi. Reis bey kifayeti müzakere takriri var; reye koymak zorundayız; o kabul edilmezse devam edeceğiz; dedi.

Esasen bu kifayeti müzakere takriri en çok reisin işine yaradı. Onu düştüğü müşkil mevkiden kurtarıyordu. Çünkü bana söz vermeyeceğini söyledi; ben de *Banguoğlu* söylerse behemehal ben de söylerim dedim; Aksi takdirde onu söyletmem; yaptığı tehdidin de para etmediğini de anlayınca hakikaten müşkül duruma düşmüştü. Kifayeti müzakere okundu. Ve reye konulup ekseriyetle kabul edildi. Ben derhal masaya vurarak benim tay teklifim en evvel reye konacaktır; sonra diğer teklifler reye konulur nizamname maddesi sarihtir dedim. Evet dedi; fakat birbirimizin yüzüne asla bakmıyorduk; çünkü reisden nefret ediyordum. Bariz tarafgirlik ve haksızlık yaptığına bütün encümen azalariyle dinleyici delegeler kanaat getirdiler. Bir iki ay sonra da bu kadarcık fedakârlığına mükâfat olarak Müdafaa-ı Milliye vekili oldu.

Benim tay teklifim reye kondu ve kahir ekseriyet olan 19 aza tarafından kabul edilerek fıkranın tayyedildiği reis tarafından tebliğ olununca ben koşarak *Hurrem Müftügil* ile kucaklaştım. Biz ayrılınca etrafa baktım; Başvekil *Hasan Saka* ve Maarif Vekili *Şemseddin Sirer* gitmişlerdi. *Banguoğlu* (*) ile *Sahir Kurutluoğlu* da uçmuşlardı. Bu suretle hak batıla galebe etmişti ve ibadet eden müslümanlar da katmerli bir beladan kurtulmuş oldular. Haza min fazlı rabbi.

«Tarihî Hakikatler» (Ankara 1964; sh. 55-57)

KENDİ İFÂDELERİYLE LİSAN MEVZUUNDAKİ LÂUBÂLİLİK

Rahmetli Yusuf Ziya nereden ve neden dilci idi, bilmiyorum. Başlıca hüneri, hangi dilden esaslıca bir kelime söyleseniz, aslını Türkçe çıkarmaktı. Şakacı, modacı ve dalkavuk da değildi. Buluşlarına inandığından şüphe etmezdim de nasıl olup da inandığına şaşardım. Nihayet aklı mantığı yerinde bir fakülte hocası, değerli bir cezacı idi. Kendisi ile lâtife yollu tartışmalarda bulunmak, dil sohbeti gecelerinde Atatürk'ün başlıca zevklerinden olmuştur. Bir defa «Dük» kelimesi hatıra gelmişti. Yusuf Ziya:

— Türkçedir, «tok» dan gelir, dedi.

Gelir mi gelmez mi, niçin gelir, nasıl gelebilir, diye konuşulduğu sırada, Ataürk'ün eski ve nekreci arkadaşlarından Salih Bozok:

— Buldum, buldum, dedi.

Hepimiz yüzüne baktık:

— «Düdük» den gelir, dedi.

Atatürk, Yusuf Ziya'yı gücendirmemek için kaşlarını çattı:

— Sen alay mı ediyoruz, sanıyorsun?

— Hayır paşam... Dükler yalnız tok olmaz ya, düdükleri de öter de ondan yakıştırdım.

Başka bir sefer Atatürk, Ziya Bey usulü bir benzetiş marifeti yapmağa kalktı, rahmetli hoca dudaklarını bükerek:

— Olamaz, efendim dedi.

Atatürk'ün sağduyusu yerinden oynadı:

— Niçin olamazmış Beyefendim? Sizin benzettiklerinizin kitapta yeri var mı? Yooo... Yatağınızda sağınızdan solunuza dönerken hatırınıza geliyor. Söylüyorsunuz. Benimki de bu sabah banyoda aklıma geldi.

(FALİH RIFKI ATAY

Fıkralar içinden - Dünya Gazetesi 16.8.953)

(*) Tabsin Banguoğlu Bey, birkaç yıldır CHP'ye muhalefet etmekte ve bazı milliyetçi derneklerde konuşmalar yaparak, bu «çirkin geçmiş» i telâfiye çalışıyor hissini vermektedir. Açıklamasını bekleriz. (Sebil)

Sebil
herşey hak için

CHP İle Hesaplaşma

— IV —

Gazetemizin 8. sayısında «Meşrûiyetini Kaybeden CHP. Ko patılmalıdır.» serlevhalı yazıdan dolayı Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde aleyhimize açılmış bulunan 250.000 liralık mânevî tazminat davasının dâvâ dilekcesine Avukatımız Güven Kurtul Bey'in verdiği cevabın devamını takdim ediyoruz:

Bu hedeflere ulaşmakla, İngiltere, Türkiye'nin İslâm Âlemi'ni kendisine çeken cazibesinin getirdiği tehlikelerden kurtulmuş, hem Rusya ile çatıştığı Boğazlar meselesini, hem de büyük ölçüde Rus entrikalarından ve Türk şeref ve itibarından kaynağını alan Hindistan'daki tehlikeli hareket ve gelişmeleri önlemiş olacaktı.

İngiltere. kendisi için hayati önemi olan Doğu meseleleri içinde hilafetten tamamen kurtulmaya veya bu müesseseyi Türklerin elinden alarak İngiliz politikasına vararlı kılmaya hepsinden fazla değer vermiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın yapmak istediği iş, bu noktada İngiliz politikası ile tam uygunluk halindedir.

Fakat, Kurtuluş Savaşında, İngiltere, gelecekte Atatürk'ün tasarladığı gelişmeleri gereği ölçüsünde kestiremediğinden Türkiye'ye cephe almıştır... İngiltere'nin böyle bir yanlışlığa düşmesine Lloyd George sebeb olmuştur. *Lloyd George'u yanıltan husus, Türklerle anlaşarak yapacağı işi, Venizelos ile anlaşarak Yunanistan aracılığı ile ve zor yolu ile yapacağını ummasıdır.*»

İşte bir CHP milletvekilinin kaleminden. Kurtuluş Savaşında, CHP nin rolü.

İngiltere'nin, kendi menfaatlerini sağlamak için, Yunanistan'ı kullanacağı yere Kurtuluş Savaşını gayesinden saptırarak CHP'li lider ve kadrolar vasıtası ile Lozan'da, Batıya teslim olunan bir ülke.

Böylece, Ortadoğuya, mazlum sömürge halklarına arkasını dönmüş, diğer milletlerden evvel İsrail'i tanımış, manevî ve tarihî birikim ve mirâsını (heritage) reddetmiş, halkından kapmuş, Batının yardımı ile yaşayan bir cemiyet. Hâlâ azgelişmiş ülkeler arasında kalan, hiç orjinalite ve yaratıcılığı kalmamış, iğdiş edilmiş bir yığın. Bu sonuç başarı ise, bütün bu başarılar elbetteki CHP'ye ait kalsın.

4 — CHP, CUMHURİYET DEGIL OLİGARŞİ KURUCUSUDUR.

Davacı vekili, dava dilekçesinde, CHP'nin, «Cumhuriyetin kurucusu» olduğu gibi, hiç bir ilmî değeri olmayan ve gerçekleri aksetmeyen beyanlarda bulunmaktadır.

Oysaki, bu gün, bütün bilim adamları ve CHP'li yazar ve düşünürler dahi, CHP'nin tek parti dönemindeki rejimin hiç bir sûrette Cumhuriyet olarak tavsif olunamıyacağını, bürokrat-asker ittifakına dayanan en ilkel bir oligarşi olduğunu ve bünyesinde her türlü yolsuzluk ve uygunsuzluğu taşımış olduğunu, milletvekili listelerinin tepedeki şefler tarafından bir gecede yapıldığını pişkin pişkin ifade etmektedirle.

Metin Toker isimli yazarın, «İsmet İnönü'nün anıları» isimli eserinde, Cumhuriyetin nasıl ilân edildiğine ve milletvekili seçimlerinde listelerin nasıl yapıldığına, İstiklâl Mahkemelerinin nasıl teşkil edildiğine, şerefli Türk Hakiminin nasıl sürüldüklerine dâir çeşitli olaylar tafsilâtıyla anlatılmıştır.

Yine CHP eğilimli İsmail Cem İpekçi'nin, «Türkiyede Geri Kalmışlığın Tarihi» isimli eserin 250. sahifesinde aynen şöyle denilmektedir:

«Kurtuluş Savaşının bitmesi ile birlikte, Türkiye'de kurulan mukaddes bir ittifak Cumhuriyetin ilk döneminde büyük faaliyet göstermiştir. İttifak, kaba çizgileri ile üç çeşit imtiyazlıdan meydana gelmektedir.

1) İstanbul tüccarı, Anadolu eşrafı ve toprak ağaları, 2) Kurtuluş Savaşına katılan subaylardan sonraları «memleketi kalkındırmaya» merak saranlar, 3) Mebuslar ve bürokrasinin üst kademeleri.

«Mutlu azınlık» meydana getiren bu üç zümre birbirini desteklemekte, tamamlamakta ve ekonomik faaliyetin kilit noktalarını ellerinde tutmaktadırlar... Mutlu azınlığın kurnazları, Kurtuluş Savaşını başarıp gerçekten namuslu kalmış ekibin iyi niyetine baskın çıkacak, «*iş bilenler*» iktisad ve sosyoloji bilmeyenlere gâlip gelecektir.

Mutlu azınlığın ilk gayesi devletin desteğini daha doğrusu parasını kullanarak yabancıların ve azınlıkların yerini almak, hiç olmazsa Avrupa firmalarına mecburî temsilci şeklinde kendilerini kabul ettirmektir.»

Görülüyorki, CHP'nin kendisine mal ettiği Cumhuriyet, ilmi ve anayasa hukuku prensipleri muvâcehesinde oligarşik bir faşizmden başka bir şey değildir.

(Devamı var)

Almanya Postası

Geçen sayımızda bildirdiğimiz üzere Başyazarımız Kadir Mısıroğlu, 15-30 Nisan tarihleri arasında işçilerimize konferanslar vermek üzere Almanya'da olacaktır. 16 Nisan tarihinden itibaren muhtelif yerlerde konuşacak olan Başyazarımızın seyahat programı hakkında malûmat almak isteyenlerin Almanya mümessillerimize mürâcaatları rica olunur.

Almanya'da olup da gazetemize abone olmak istiyenler için mahallî temsilcilikler ihdas edilmiş ve kendilerine makbuz bırakılmıştır. Bunların isimi ve adreslerini aşağıya çıkarıyoruz.

1. Mehmed KAAN — 2400 LÜBECK 1 Marles Grube 44
2. Şerafettin ÖZKAN — 5 Köln 41 Luxemburger Str. 208, Tel. 0221/41 06 74
3. Ahmed LAPÇIN — 3320 SZ-WATENSTEDT Heim Str. 11-24 Nr. 305
4. Mehmed Turan TAGRAF — 2150 BURXTEHİDE Altlander Str. 41
5. Fahri IŞIK — 28 BREMEN-NEUSTADT Am Gaswerk 7-9
6. Şahbender DEĞİRMENCİ — 3000 HANNOVER Am Kleinen felde 21
7. Nazmi BOYNUKALIN — 6342 HAİGER Gruben Str. 12
8. Ertuğrul DÜZEL — 5000 KÖLN 30 Schuhmacherring 31
9. Seyfi ŞENOĞLU — 6236 ESCHBORN/T.S. Liebig weg 5
10. H. Mehmed POLAT — 5040 BRÜHL Schützen Str. 6
11. Şaban OTURAK — 6450 HANAU J. Kirsche Gasse 4
12. Yaşar SEVİNÇ — 21-ROTTERDAM Clemens Straat 24, B
13. Ali ÖZDEMİR — 1000 BERLİN 65 Koloniestr. 5
14. Hasan DAMAR — 3300 BRAUNSCHWEİG Bienroderweg 79
15. Mehmed DEMİRCİ — 1000 BERLİN 61 Schönlein Str. 15/5
16. Nedim YALÇIN — 3000 HANNOVER-LİNDEN Selma Str. 6.
17. Yahya TEL — 1000 BERLİN - 61 Kotbusser - Damm 79 TÜRK KÜLTÜR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ E.V. Pastfach 457

Sebil
herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasi edebi tarihi gazete
Yıl: 1 Sayı: 14
BEŞ LİRA
Sahibi ve Yazışleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Umûmi Tevziat: SABRİ ÖZAKAR
Dizgi: Sebil Mat. Baskı : Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Telefon: 0531 — 32 36 89
İngiltere Mümessili: İSMAİL ERÜNSAL

سبيل
كل شئ للحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب : ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil
EVERYTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96
2 R. Ahır
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
İSMAİL ERÜNSAL